ZSF
SPRAVODAJCA
ZVÄZU SLOVENSKÝCH FILATELISTOV
www.slovenskafilatelia.sk
ISSN 1338-2098
2014/3

KRÁSY NAŠEJ VLASTI

SOBÁŠNY PALÁC BYTČA

2014, 29. 8. * **Slovenské národné povstanie** * príležitostná známka * N: J. Jankovič * OF PTC * PL: 35 ZP, TF: 2 PL * papier FLA * HZ 11 ¼ * FDC N: J. Jankovič, OF Kasico * náklad: 500 tis.

568) Súsošie J. Jankoviča „Obete varujú" (1969)

568	**0,65 € viacfarebná**	**0,65**
568 FDC	.....	1,55
568 PaL	.....	1,61

2014, 26. 9. * **Andrej Hlinka** (Osobnosti) * príležitostná známka * N+R: M. Činovský * OTp+OF PTC * PL (100 x 125 mm): 4 ZP + K, TF: 1 PL * papier FLA * RZ 11 ½ : 11 ¾ * FDC N+R: M. Činovský, OTp +OF PTC * náklad: 200 tis. (50 tis. PL)

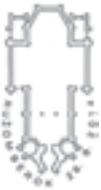

570) Andrej Hlinka (1864 – 1938) – rímskokatolícky kňaz a politik; kupón: erb Ružomberka, podpis Andreja Hlinku

570	**0,80 € viacfarebná**	**0,80**
570 PL	.....	3,20
570 FDC	.....	1,70

2014, 19. 9. * **Sobášny palác v Bytči** (Krásy našej vlasti) * príležitostná známka * N: R. Brun, R: J. Česla * OTp+OF PTC * PL (148 x 201 mm): 8 ZP + K, TF: 1 PL * papier FLA * RZ 11 ¾ * FDC N: R. Brun, R: J. Česla, OTp PTC * náklad: 200 tis. (25 tis. PL)

569) Sobášny palác v Bytči (17. stor.); kupón a okraje PL: detaily z výzdoby paláca

569	**1,30 € viacfarebná**.....	**1,30**
569 PL	.....	10,40
569 FDC	.....	2,20
569 CM	.....	0,96

Pamätné listy 2014

046 PAL 586/14

Vydáva ZSF v Bratislave pre vnútornú potrebu

Adresa redakcie:
Sekretariát ZSF
Radlinského 9
812 11 Bratislava

Tel.: 02/524 447 37
Mobil: 0911 289 346
Fax: 02/524 447 37
CNS Tel.: 02/524 447 37

Redakčná rada:
Ľubomír Floch - predseda
Zdeněk Baliga, Ján Mička,
Jozef Oško, Rastislav
Ovšonka, Jozef Vangel

Redakcia:
Zdeněk Baliga - šéfredaktor,
Iveta Valašková

Obálku navrhol:
Ľubomír Floch

Grafická úprava:
Vydavateľstvo a grafické
štúdio JADRO
mobil: 0915 80 50 20
WEB: www.lacna-tlac.sk

Ročník: XVI.

Číslo: 3/2014

Náklad: 350 ks

Strán: 36

Uzávierka: 21.9.2014

Dané do tlače: 26.9.2014

Vyšlo: 30.9.2014

ISSN 1338-2098

Úvodník
Budúci rok sa uskutoční 1. Snem ZSF 4

Dokumenty ZSF
Uznesenie z Rady ZSF zo 6.9.2014 5
Smernice pre udeľovanie Čestného odznaku ZSF....6

Slovenská známka
Slovenská známková tvorba III. štvrťroka 2014 8
Vyhodnotenie Ankety....10
Uvedenie známky „Osobnosti: Pavol Horov“ 12
Kód 2D – digitálna známka....13
Viete čo je QR kód?....14

Naša mládež
Dni mládežníckej filatelie....15

Výstavy a kongresy
PETROVEC FILA 2014....18
PHILAKOREA 2014....19
73. Kongres FIP - Seoul 2014....19

Z klubov a regiónov
Milan Rastislav Štefánik, vedec, vojak, diplomat (III) 19
70 rokov klubu filatelistov v Bytči....23
Košickí filatelisti jubilujúcej UVLF....25
Výstava k 70. výročiu SNP 28
Jedna poznámka k vydávaniu príležitostných známok....29
19. ročník Medzinárodného výstupu na Kriváň 30

Recenzie
Recenzia knihy Dán Jánosa....31

Spoločenská kronika
Ján Repček 70-ročný....33
K životnému jubileu JUDr. Táne Rapčanovej 33

Inzercia
Inzercia ZSF.... 34

Budúci rok sa uskutoční 1. Snem ZSF

Vážení členovia Zväzu slovenských filatelistov, svoju pozornosť chcem v tomto príhovore venovať činnosti členov ZSF v kluboch filatelistov. Aktívnych klubov je v našom zväze veľa a vidieť to podľa pozvánok, ktoré dostávam každý týždeň. Všetkých som sa nemohol zúčastniť z dôvodu rovnakého dátumu alebo rodinných povinností. Všetky tieto aktivity si veľmi vážim a dovolím si povedať, že kde je aktivita, tam je do klubového života zapojených viac a viac našich členov. Nechcem menovať všetky vaše aktivity, aby som niektoré nevynechal. Predovšetkým sú to inaugurácie alebo uvedenia nových slovenských poštových známok, výročia vzniku klubov filatelistov, propagačné výstavy k rôznym výročiam, publikačná činnosť a samozrejme mládežnícke propagačné výstavy. Je veľmi dôležité aby tieto aktivity neostali iba v mieste konania, ale aby boli propagované v tlači, televízii a na Zväzovej webovej stránke.

Budúci rok bude v znamení konania 1. Snemu ZSF a predtým Výročných členských schôdzí klubov filatelistov a Snemov Združení klubov filatelistov. Preto som pripomínal aktivity našich členov, aby výbory klubov filatelistov pri príprave Výročných členských schôdzí nezabudli do svojich správ o činnosti z uplynulých štyroch rokov zaznamenať všetku svoju činnosť. Je veľmi dôležité tieto správy spolu s ostatnými dokumentami z Výročnej schôdze zaslať príslušným predsedom Združení, ktorí vypracujú správu o činnosti klubov v rámci ZKF.

Rada ZSF na svojom septembrovom zasadnutí schválila program a termín konania Výročných členských schôdzí KF do 31. marca 2015. Žiadam výbory KF ZSF aby dodržali tento termín a zaslali požadované dokumenty pre spracovanie na zasadnutia Snemov ZKF. Veľmi by som privítal Vaše návrhy na činnosť ZSF v ďalšom období rokov 2015 až 2019 a pripomienkovanie základných dokumentov ZSF.

Miroslav Ňaršík
predseda ZSF

Blahoželáme – FEPA oslávila 25 narodeniny

29. mája 2014 oslávila Európska filatelistická federácia - FEPA 25. výročie založenia. Zväz slovenských filatelistov bol jej zakladajúcim členom na 1. Kongrese FEPA v Sofii 29. mája 1989 a našim delegátom bol MUDr. Peter Osuský.

„Gratulujem Vám, FEPA má dnes 25 rokov. Je mladá, skúsená a plná energie. Je to vďaka práci a úsiliu všetkých jej 43 členov. 25 ročné jubileum budeme oslavovať 13. septembra v Lugane (Švajčiarsko) počas Medzinárodnej filatelistickej výstavy ALPE – ADRIA ", napísal 29. mája t.r. *José Ramón Moreno, prezident FEPA* v cirkulačnom liste všetkým národným organizáciám (www.fepanews.com).

(ljf)

UZNESENIE

z XII. zasadnutia Rady ZSF konaného dňa 6. septembra 2014 v Bratislave

A) BERIE NA VEDOMIE

1) Stav členskej základne podľa zaplatených členských príspevkov ku dňu 25.08.2014.
2) Plnenie rozpočtu ZSF za rok 2014 ku dňu 25.08.2014.
3) Informáciu národného komisára z filatelistickej výstavy v Paríži tohto roku.
4) Potvrdenie Osvedčenia ochrannej známky ZSF do 26.04.2024.
5) Vyhodnotenie filatelistickej výstavy GALAFILA 2014.
6) Informáciu o propagačnej filatelistickej výstavy X. PETROVECFILA.
7) Informáciu predsedu KM ZSF zo zasadnutia KM ZSF dňa 05.09.2014.
8) Požiadavku pána Petra Severína o spoluprácu ZSF na vydanie publikácie „PRÍRUČKA CELISTVOSTÍ A PEČIATOK Z ÚZEMIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA ZNÁMKACH RAKÚSKA 1850 – 1867“ pod hlavičkou ZSF.

B) SCHVAĽUJE

1) Ing. Josefa Rančáka za národného komisára a Jozefa Koreného za porotcu na filatelistickú výstavu GLOGOW 2015.
2) Ing. Martina Jurkoviča za predsedu Komisie znalcov ZSF.
3) Dotáciu 200 € na výstavu GALAFILA 2014 z výdavkových položiek ZSF za rok 2014 „Výstavy v SR“ a „Zahraničné výstavy a spolupráca“.
4) Uskutočniť Výročné členské schôdze KF ZSF do 31.03.2015 a 1. Snemy ZKF ZSF do 30.06.2015.
5) Doplniť do budúcoročných rozpočtov ZSF vyplatenie zo strany ZSF cestovné náhrady a prácu porotcov filatelistických výstav.
6) Doplniť do Výstavného poriadku ZSF možnosť požiadať od vystavovateľov výstavné poplatky v 3. stupni výstavy od 1€ do 2€, v 2. stupni výstavy od 2€ do 3€ a 1. stupni výstavy od 3€ do 5€.
7) Ing. Miroslava Bachratého a Ing. Pétera Csicsaia za lektorov pri vydaní publikácie „PRÍRUČKA CELISTVOSTÍ A PEČIATOK Z ÚZEMIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA ZNÁMKACH RAKÚSKA 1850 – 1867“ pod hlavičkou ZSF.
8) Vydanie 1 € mimoriadnej členskej známky ZSF pri príležitosti uskutočnenia 1. Snemu ZSF.

C) UKLADÁ

1) Účasť tajomníčky ZSF na rokovaniach Rady ZSF.
2) Účasť pani Alžbety Kőglerovej na zasadnutiach Rady ZSF.
3) Predložiť plnenie rozpočtu filatelistickej výstavy GALAFILA 2014.
   Zodpovedný: predseda OV výstavy
   Termín: 30.09.2014
4) Napísať odpoveď o možnosti založenia KF v Bánovciach nad Bebravou.
   Zodpovedná: tajomníčka ZSF
   Termín: 30.09.2014
5) Uskutočniť Výročné členské schôdze KF ZSF s programom:
   Privítanie
   Návrhy na mandátovú, volebnú a návrhovú komisiu
   Správa o činnosti KF za obdobie 2011 – 2014
   Správa o hospodárení KF za obdobie 2011 – 2014
   Návrhy na predsedu, členov výboru a revíznej komisie KF

Návrhy na predsedu, členov výboru a revíznej komisie ZKF ZSF

Návrhy na predsedu, členov Rady a revíznej komisie ZSF

Návrh na delegáta na 1. Snem ZKF ZSF

Návrh na delegáta na 1. Snem ZSF

Návrh plánu činnosti práce KF ZSF

Diskusia

Voľby

Prestávka

Vyhlásenie výsledkov volieb

Návrh na uznesenie

Záver

Zápisnicu z VČS KF so správou o činnosti, uznesením a plánom činnosti KF zaslať do 15. apríla 2015 na adresu ZKF:

ZKF Ba: Ing. Miroslav Bachratý, Bazovského 18, 841 01 Bratislava 42, tecons77@gmail.com

ZKF ZsR: Miroslav Ňaršík, Ďurčanského 6, 949 01 Nitra 1, m.narsik@satronet.sk

ZKF SsR: Ing. Jozef Vangel, Gerlachovská 11, 010 08 Žilina, jozef.vangel@fstav.uniza.sk

ZKF VsR: Ing. Zdeněk Baliga, Gen. Štefánika 48, 060 01 Kežmarok baliga.z@slovanet.sk

Zodpovední: výbory KF ZSF
Termín: 31.03.2015

6) Doplniť do budúcoročných rozpočtov ZSF vyplatenie zo strany ZSF cestovné náhrady a prácu porotcov filatelistických výstav.
Zodpovedná: Rada ZSF
Termín: 28.02.2015

7) Doplniť do Výstavného poriadku ZSF možnosť požiadať od vystavovateľov výstavné poplatky v 3. stupni výstavy od 1€ do 2€, v 2. stupni výstavy od 2€ do 3€ a 1. stupni výstavy od 3€ do 5€.
Zodpovedná: Komisia porotcov ZSF
Termín: 30.11.2014

8) Uverejniť v Spravodajcovi ZSF č. 3/2014 Smernicu pre udeľovanie ČO ZSF.
Zodpovedný: Ing. Zdeněk Baliga
Termín: podľa textu

9) Uverejniť na webovej stránke ZSF Smernicu pre udeľovanie ČO ZSF.
Zodpovedný: predseda ZSF
Termín: 30.09.2014

10) Zakúpenie mimoriadnej členskej známky ZSF v hodnote 1 € pri príležitosti 1. Snemu ZSF spolu s členským príspevkom za rok 2015.
Zodpovední: výbory KF ZSF
Termín: 31.03.2015

D) RADA ZSF ĎAKUJE

1) Organizačnému výboru filatelistickej výstavy za organizovanie výstavy GALAFILA 2014.

SMERNICE

pre udeľovanie Čestného odznaku Zväzu slovenských filatelistov

Čestný odznak Zväzu slovenských filatelistov (ďalej len ČO ZSF) sa udeľuje členom ZSF za mimoriadne organizačné a pracovné zásluhy, za významný prínos pre organizovanú filateliu na Slovensku, v osobitných prípadoch i mimozväzovým podporovateľom, ktorí významne a sústavne podporujú organizovanú filateliu v Slovenskej republike.

I. ČO ZSF sa udeľuje v troch stupňoch:

1. Bronzový ČO ZSF

Dlhoročným aktívnym funkcionárom a členom ZSF (aspoň 5 rokov) a mimozväzovým podporovateľom, ktorí sa svojou organizačnou činnosťou alebo podporou

významnou mierou zaslúžili o propagáciu a rozvoj organizovanej filatelie vo svojich regiónoch, bydliskách a ich okolí.

2. Strieborný ČO ZSF

Dlhoročným aktívnym funkcionárom organizovanej filatelie na Slovensku a mimozväzovým podporovateľom, ktorí sa svojou činnosťou alebo podporou a dobrými výsledkami organizačnej práce na rôznych úsekoch zväzovej činnosti zaslúžili o rozvoj organizovanej filatelie na Slovensku.

3. Zlatý ČO ZSF

Dlhoročným aktívnym funkcionárom organizovanej filatelie a výnimočným filatelistickým odborníkom na Slovensku, ktorí sa svojou činnosťou a vynikajúcimi výsledkami v organizovanej práci, odbornej, publikačnej a výstavnej činnosti mimoriadne zaslúžili o rozvoj organizovanej filatelie na Slovensku. Mimozväzovým podporovateľom alebo významným spoločenským osobnostiam sa môže udeliť zlatý ČO ZSF vo výnimočných prípadoch mimoriadnej podpory alebo spolupráce a pri najvýznamnejších filatelistických akciách.

II. ČO ZSF sa udeľuje podľa týchto zásad:

1. Bronzový ČO ZSF udeľuje príslušné ZKF, strieborný a zlatý ČO udeľuje Rada Zväzu slovenských filatelistov.

2. ČO ZSF sa udeľuje ku Dňu poštovej známky, výnimočne pri významných celospoločenských udalostiach alebo pri významných životných jubileách.

3. Návrhy na udelenie ČO ZSF predkladajú Združenia klubov filatelistov (ZKF Ba, Zs, Ss a Vs), odborné komisie ZSF a výbory klubov filatelistov takto:

a) kluby filatelistov a odborné komisie predkladajú návrhy na udelenie ČO ZSF príslušnému ZKF, ktoré ich prerokuje a v kladnom prípade odporučí udeliť.

b) ZKF podané návrhy klubov filatelistov, odborných komisií i vlastné návrhy na udelenie strieborných a zlatých ČO ZSF predkladajú s príslušným vyjadrením Rade ZSF.

4. ČO ZSF sa navrhuje a udeľuje od bronzového po zlatý pri rešpektovaní a splnení stanovených podmienok pre ich udelenie. Výnimky z tohto pravidla sa môžu uplatniť len u mimozväzových podporovateľov.

5. ČO ZSF vyššieho stupňa sa môže udeliť s odstupom najmenej 5 rokov. V takomto prípade v návrhu na udelenie vyššieho stupňa ČO ZSF treba uviesť konkrétne zásluhy navrhovaného pre rozvoj organizovanej filatelie za posledné obdobie, t. j. od času kedy mu bol udelený predchádzajúci ČO ZSF.

6. Návrhy na udelenie ČO ZSF sa predkladajú podľa priloženého vzoru.

7. Kompetencie pre navrhovanie a udeľovanie jednotlivých ČO ZSF sú nasledovné:

a) bronzový ČO ZSF navrhuje klub filatelistov alebo odborná komisia, schvaľuje a udeľuje príslušné Združenie klubov filatelistov. ZKF informuje o udelených bronzových ČO ZSF sekretariát ZSF.

b) strieborný a zlatý ČO ZSF navrhujú kluby filatelistov, odborné komisie a ZKF, odporúča príslušné ZKF, schvaľuje a udeľuje Rada ZSF. Vo výnimočných a odôvodnených prípadoch môže Rada ZSF udeliť mimozväzovému podporovateľovi strieborný alebo zlatý ČO ZSF aj bez predchádzajúceho návrhu ZKF.

8. Návrhy na udelenie ČO ZSF všetkých stupňov, prijaté a neprijaté, eviduje sekretariát ZSF.

9. Doklad o udelení bronzového ČO ZSF vyznamenanému vydá príslušné ZKF, doklad o udelení strieborného a zlatého ČO ZSF vydá sekretariát ZSF. O zamietnutom návrhu na udelenie ČO ZSF sa nevydá správa o rozhodnutí.

10. ČO ZSF odovzdáva vyznamenanému podľa jednotlivých stupňov predseda ZSF ale-

bo poverený zástupca Rady ZSF, resp. predseda príslušného ZKF alebo ním poverený zástupca pri vhodnej spoločenskej príležitosti alebo na významnom filatelistickom podujatí.

11. Tieto Smernice pre udeľovanie ČO ZSF boli schválené na zasadnutí Rady ZSF dňa 06.09.2014 a nadobúdajú platnosť dňom 1. januára 2015.

12. Vydaním tejto Smernice sa ruší platnosť Smernice pre udeľovanie ČO ZSF zo dňa 10.10.1998.

Bratislava dňa 06.09.2014

SLOVENSKÁ ZNÁMKOVÁ TVORBA III. ŠTVRŤROKA 2014

Ľubomír Floch

Vydavateľ slovenských poštových známok vydal v treťom štvrťroku 3 známky, ktoré sú vyobrazené na druhej strane obálky časopisu. Všetky dostupné informácie o známke a z nich vyrobených filatelistických výrobkoch sú tam spracované vo forme katalógu.

Redakcia časopisu očakáva reakcie čitateľov k obsahu i rozsahu rubriky. Ctižiadostivým cieľom rubriky je vyvolanie kultivovanej a vecnej diskusie o slovenskej známkovej tvorbe.

Aj najrýdzejšia myšlienka, pokiaľ ostane v mysli tvorcu má význam len pre neho samého. Ak je vyslovená, alebo ešte lepšie, keď je napísaná, obohatí aj jeho okolie. Viem, že viacerým čitateľom časopisu je blízke písané slovo. Píšte! Bol by som veľmi rád, keby sa táto rubrika stala fórom názorov členov Zväzu na slovenskú známkovú tvorbu. Vaše názory môžu byť cenným príspevkom aj pre činnosť návrhovej a realizačnej komisie známkovej tvorby.

Slovenské národné povstanie

Pri príležitosti 70. výročia Slovenského národného povstania (SNP) prebiehali 29. augusta v priestoroch pamätníka SNP v Banskej Bystrici celonárodné oslavy. Slovenská pošta predstavila slovenskej verejnosti k tomuto jubileu poštovú známku *(Pofis 569)*, príležitostný poštový lístok *(231 CDV 226/14)* a príležitostnú pečiatku *(PPP 40/14, 28.08.2014)*. Námetom známky je monumentálne dielo akademického sochára Jozefa Jankoviča z roku 1969 „Obete varujú", ktoré je súčasťou pamätníka SNP v Banskej Bystrici. Silueta pamätníka je vkomponovaná do príležitostnej pečiatky prvého dňa. Námetom obálky prvého dňa je mestský zámok v Banskej Bystrici doplnený erbom mesta. V Trenčíne bola na propagačnej výstave, ktorú usporiadal KF 52 - 19 v Posádkovom klube Trenčíne používaná príležitostná pečiatka k 70 ročnému jubileu SNP *(PPP 40/14)*.

Známková tvorba Československa sa téme SNP pravidelne venovala pri príležitosti jeho okrúhlych jubileí. V slovenskej známkovej tvorbe bolo 50. výročie *(1994)* pripomenuté dvojznámkovou emisiou venovanou vodcom povstania generálom Viestovi a Goliánovi *(8 SK)*, a francúzskym partizánom *(8 SK)* bojujúcim v povstaní aj nálepným listom *(011 NL 039/94, 24.08.1994)*. K 60. výročiu *(2004)* bol vydaný celinový lístok s prítlačou *(115CDV106/04, 27.08.2004)*.

Slovenské národné povstanie *(SNP)* v roku 1944 patrí k najväčším ozbrojeným antifašistickým vystúpeniam v rokoch druhej svetovej vojny. Cieľom povstania bolo v príhodnej chvíli vojensky vystúpiť proti nacistickému Nemecku a jeho domácim spolupracovníkom a v spolupráci so spojeneckými mocnosťami previesť Slovensko z postavenia vazalského štátu tretej ríše do antifašistického spojeneckého tábora. Do ozbrojeného odporu proti nemeckej okupácii sa postupne zapojilo cca 60 000 vojakov slovenskej armády a okolo 12 – 15 000 partizánov. Na území stredného Slovenska s centrom v Banskej Bystrici sa vytvorilo súvislé oslobodené územie, ktoré sa vydržalo brániť nemeckej presile takmer dva mesiace. *(A. Hrnko: www.pofis.sk).* Z tohto krátkeho obdobia existuje mnoho cenných filatelistických dokladov o fungovaní pošty na povstaleckom území.

Krásy našej vlasti: Sobášny palác v Bytči

Vydanie titulnej známky navrhlo mesto Bytča. Jej slávnostná inaugurácia *(Pofis 569)* sa uskutočnila 19. septembra v Sobášnom paláci. K dispozícii bola príležitostná pečiatka *(PPP 50/14),* Cartes maximum *(098 CM 569/14)* a známka s personalizovaným kupónom vydaná Klubom filatelistov v Bytči. Citujem dva názory o emisii prevzaté z internetovej diskusie na webovej stránke Pofisu *(www.pofis.sk),* ktoré v podstate vystihujú aj ďalšie názory, s ktorými som sa stretol. Prvý: „Vydarená známka: od návrhu cez rytinu až po záverečné prevedenie. V jednoduchosti je krása". Druhý názor „Mám pocit, že tie ornamenty okolo pôsobia trocha rušivo, známky na PL tak trocha zanikajú". Z môjho pohľadu, rytec odviedol pri svojej premiére výbornú prácu, ale bohatá ornamentálna výzdoba, rozsahom i farbou, na okraji UTL zatlačila do úzadia kompozíciu kupónu a paláca, deklarovaného „veľkomožným a urodzeným pánom Jurajom Thurzom" ako miesto radosti a zábavy jeho detí. Pozornosť milovníkov rytiny si isto zaslúži aj prítlač zobrazujúca okno sobášneho paláca.

Sobášny palác v Bytči je všeobecne prijímaný za jednu z najvýznamnejších stavieb obdobia neskorej renesancie v Uhorsku. Okolnosti výstavby, ako aj samotný účel, sú zaznamenané v autentickom nápise umiestnenom nad hlavným vstupom: „Pre svadobnú slávnosť svojich dcér, ak ich Pán Boh bude chcieť tak dlho živiť, dal tento palác z otcovskej lásky postaviť roku Pána 1601 urodzený a veľkomožný pán Juraj Turzo, pohárnik a radca jeho svätého cisárskeho veličenstva." Pravdepodobne ho stavali talianski majstri, ktorí pracovali i na Bytčianskom zámku. Juraj Turzo mal z prvého manželstva so Žofiou Forgáčovou dve dcéry, z druhého manželstva s Alžbetou Coborovou sa dospelosti dožilo päť dcér a jeden syn. Všetky jeho deti uzatvorili manželské zväzky v bytčianskom Sobášnom paláci. *(Z. Ludíková: www.pofis.sk.)* Je to unikátna stavba, pretože podobný veľký priestor sa pre svadobný účel v danej dobe na území Slovenska nevyskytoval. Svadobná sála má rozmery 34,5 x 12,5 m. V roku 1856 objekt vyhorel a od tej doby sa datovalo i obdobie rôznych stavebných úprav a zmeny využitia. Posledná obnova paláca v celkovej hodnote takmer 2,3 mil. eur sa začala v apríli 2008 a komplexnou renováciou prešli jeho obe poschodia - vnútorné, ako aj vonkajšie priestory. Cieľom bolo prinavrátiť objektu, freskám a maľbám pôvodnú podobu zo 17. storočia. Palác bol slávnostne otvorený 23. októbra 2009. Spravuje ho Považské múzeum v Žiline (*http://sk.wikipedia.org/wiki/Bytčianský* zámok).

Osobnosti: Andrej Hlinka (1864 – 1938)

Slovenská poštová správa vzdáva hold Andrejovi Hlinkovi pri príležitosti 150. výročia narodenia. Slávnostná inaugurácia známky sa uskutočnila 26.9.2014 o 14 hod. vo veľkej zasadacej sieni Mestského úradu v Ružomberku v rámci trojdňových osláv výročia. K dispozícii bola príležitostná pečiatka *(Pofis PPP 52/14, 19.09.2014)*. Z portrétu na známke sa pozerá tvár človeka tvrdo skúšaného životom. Z jeho pohľadu očí i zovretia jeho pier cítime smútok z prehier, ale i vieru, že cesta osobnej obety pre svoj národ, po ktorej išiel, je tá správna cesta. Jeho jedno oko vyjadruje smútok, druhé optimistický pohľad do budúcnosti. Z výborného portrétu vznikla vďaka majstrovskej ryteckej transkripcii pôsobivá poštová známka. Je málo osobností v našich dejinách, ktorí si zaslúžia oslovovať slovenskú verejnosť z poštovej známky ako práve Msgr. A. Hlinka. V medzihárčí je zobrazený starý erb Ružomberka „ruža prepichnutá šípom" a jeho autogram. Kompozíciu hárčeka dotvára vyobrazenie jeho pečatného prsteňa a pektorálu (reťaze s krížom), ktorý A. Hlinka nosil na hrudi ako insígniu (znak) úradu preláta. Jeho portrét bol už viackrát použitý na známkach Slovenskej republiky *(1939-1945)* i Československej republiky *(1992)*.

Rímskokatolícky kňaz - ružomberský farár, pápežský protonotár*, politik, poslanec Národného zhromaždenia, rodák z prostej pltnícko-roľníckej rodiny z ružomberskej mestskej časti Černová, sa svojím životom zapísal medzi najvýraznejšie osobnosti moderných slovenských dejín konca 19. – 1. polovice 20. storočia. Politická a spoločenská angažovanosť Andreja Hlinku na strane slovenských národných záujmov vyvolala negatívnu odozvu zo strany uhorských úradov i cirkvi. Nasledovalo suspendovanie z úradu ružomberského farára 4. mája 1906 a odsúdenie na trest dvojročného väzenia. Po návrate do úradu vo februári 1910 sa začala nová etapa jeho kňazského i politického života, počas ktorej sa definitívne dovŕšilo formovanie jeho politických a spoločenských postojov. Popri národných otázkach u Andreja Hlinku vystúpil do popredia politický, sociálny a náboženský konzervativizmus. Bol zástanca spolužitia slovenského a českého národa v zmysle článkov Pittsburskej dohody. Ako duchovná a cirkevná autorita, predseda Slovenskej ľudovej strany, ktorá od roku 1925 niesla jeho meno, i poslanec parlamentu v praktickej a ideovej rovine rozvinul koncepciu slovenského nacionalizmu a autonomizmu. Bol tvorcom a hnacou silou procesu politickej emancipácie slovenských katolíkov v opozícii voči koncepcii unitárneho československého štátu a alternatívnym českým i slovenským politickým subjektom *(K. Dzuriak www.pofis.sk)*.

*Titul monsignor *(v skratke Mons. alebo Msgr.)* v cirkevnej terminológii znamená pápežský prelát, apoštolský protonotár alebo kaplán Jeho Svätosti. Titul môže byť udelený iba hlavou cirkvi na návrh diecézneho biskupa. Okrem biskupov patril v tom čase na Slovensku medzi najvýznamnejších nositeľov titulu monsignor i Andrej Hlinka, ktorý bol od roku 1927 apoštolským protonotárom. Hodnosť mu udelil Pápež Pius XI. v roku 1927, potom ako pražská vláda zablokovala jeho menovanie za biskupa.

Vyhodnotenie Ankety

o najkrajšiu slovenskú poštovú známku za rok 2013

Zväz slovenských filatelistov vyhlásil v spolupráci so Slovenskou poštou tradičnú anketu o najkrajšiu slovenskú poštovú známku roka 2013. Po nie veľmi vydarenom ročníku 2012, keď namiesto suveníru pre každého účastníka ankety bolo vylosovaných 10 výhercov, sa organizátori vrátili k osvedčenému modelu. Anketa bola vyhlásená vo filatelistickej tlači na Slovensku i v Českej republike a na významných filatelistických portáloch. Významne bol predĺžený aj termín zasielania hlasovacích lístkov a to až do konca júna 2013, pričom bolo možné hlasovať klasicky poštovým lístkom ako aj prostredníctvom internetu (túto možnosť využilo až 602 účastníkov). Všetky uvedené okolnosti sa prejavili vo výraznom, vyše dvojnásobnom náraste počtu účastníkov oproti predchádzajúcemu ročníku. Celkovo sa hlasovania zúčastnilo 1061 účastníkov, z toho 653 zo Slovenska, 399 z Českej republiky a 9 hlasov prišlo z ostatnej cudziny.

Výsledky ankety na prvých piatich miestach sú nasledovné:

Poradie	Dátum vydania	Názov emisie	Počet hlasov
1	12.6.2013	1150. výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu	355
2	20.9.2013	Krásy našej vlasti: Tatranské motívy-Malá studená dolina	119
3	31.5.2013	Spoločné vydanie s Kóreou: Umelecký súbor Lúčnica	93
4	29.11.2013	UMENIE: Martin Martinček (1913 – 2004)	72
5	20.9.2013	Krásy našej vlasti: Tatranské motívy-Chata pri Zelenom plese	54

Autorom výtvarného návrhu víťaznej známky je **prof. ak. mal. Dušan Kállay**, filatelistickej verejnosti známy ako autor mnohých ďalších úspešných a ocenených emisií slovenských poštových známok. Krásu výtvarného návrhu umocnila precízna rytecká práca renomovaného českého rytca **Miloša Ondráčka**. Emisia má i svoj medzinárodný rozmer – podľa identického návrhu Majstra Kállaya boli vydané obdobné známkové hárčeky poštovými správami Českej republiky, Bulharska a Vatikánu.

Slovenská pošta pripravila pre účastníkov ankety, ako býva zvykom, príležitostný poštový lístok s vyobrazením víťaznej poštovej známky s príslušným textom. Účastníci ankety dostanú tento lístok, na zadnej strane opatrený pritlačeným ďakovným textom za účasť na ankete spolu s logami SP a ZSF, na svoju adresu poštou.

Slovenská pošta pripravila tradičnú príležitostnú pečiatku, ktorú bolo možné spolu s lístkom získať na priehradke, ktorá pracovala počas DSF v Poprade.

Na pôde POFIS-u bol za účasti zástupcu Zväzu slovenských filatelistov vyžrebovaný jeden účastník ankety, ktorý získava od Slovenskej pošty 4-dňový pobyt pre dve osoby s plnou penziou v horskom hoteli v Belušských Slatinách. Šťastným výhercom sa stal pán Jiří Janeček zo Sudoměřic v Českej republike.

ZSF spolu so Slovenskou poštou blahoželá autorom víťaznej emisie k tomuto úspechu a ďakuje všetkým účastníkom ankety za ich účasť.

Súčasne vyjadrujeme Slovenskej pošte a zvlášť jej obchodnej zložke POFIS poďakovanie za významnú podporu a ústretovosť pri organizovaní tohtoročného ročníka Ankety a spolu s filatelistickou i laickou verejnosťou sa tešíme na budúcu spoluprácu pri vyhlasovaní Ankety 2014.

Ing. Miroslav Bachratý

Viete že

Číslo 4/2014 nášho Spravodajcu bude tematicky venované jednej z najvýznamnejších osobností slovenskej filatelie, prvému predsedovi ZSF JUDr. Severínovi Zrubcovi. K tohtoročnému Dňu poštovej známky bude vydaná 60 centová známka s jeho portrétom.

Samozrejme v čísle budú aj pravidelné rubriky, ako aj reportáže z inaugurácii nových slovenských známok, Krásy našej vlasti – Sobášny palác v Bytči a 150. výročie narodenia Andreja Hlinku. Tak tešme sa na zaujímavé čítanie.

redakcia

Uvedenie známky „Osobnosti: Pavol Horov“

100. výročie narodenia básnika Pavla Horova si Slovenská pošta, a. s. pripomenula 25. mája t. r. vydaním príležitostnej známky. Rodná obec Bánovce nad Ondavou 29. júna slávnostne privítala známku medzi nami. Krst známky sa konal v rámci „Bánovského čurbesu 2014“ (tradičná miestna spoločensko-kultúma akcia) v spolupráci s Domom Matice Slovenskej v Michalovciach. Známku „krstili“ Ing. Jiří Vacek za Slovenskú poštu, a. s. a MUDr. Ján Dobrovolský za Klub filatelistov 54-23 Michalovce pieskom z brehov rieky Ondavy. Slovenská pošta, a. s. zriadila provizórnu poštovú priehradku, kde si záujemcovia mohli zakúpiť známku, FDC a príležitostnú poštovú pečiatku „Uvedenie poštovej známky Pavol Horov“ mohli využiť na prípravu pekného suveníru. Miestne Literárne múzeum Pavla Horova dalo k dispozícii aj peknú pohľadnicu s kašetom.

Súčasťou slávnosti bol aj krst knihy Preludy lások, ktorú vydal Dom Matice slovenskej v Michalovciach, ďalej pestrý folklórny program a ďalšie sprievodné akcie.

Vďaka patrí starostke obce a Obecnému úradu, ktorí umožnili v rámci svojej akcie privítať známku svojho významného rodáka a Zemplínčana a poslať ju do sveta.

MUDr. Ján Dobrovolský,
KF 54-23 Michalovce

Kód 2D – digitálna známka

PhDr. Štefan Kollár, PhD

Začiatkom dvadsiateho storočia sa výplatné stroje objavovali veľmi sporadicky. Rozhodujúci význam pre ich ďalší rozmach dáva Svetový poštový kongres konaný v roku 1920 v Madride, ktorý potvrdil používanie týchto mechanizmov v praxi. Podľa ustanovenia č. 89/1926 uvedeného vo Vestníku ministerstva pôšt a telegrafov č. 44 povolila Poštová správa Československa vyplácanie listových zásielok odtlačkom výplatných strojov. Vtedajšia poštová správa sa rozhodla pre jednu z veľmi pokrokových sústav typu FRANKOTYP. Od uvedeného nariadenia výplatné stroje od rôznych výrobcov pošty v Čechách i na Slovensku používajú dodnes. (*podrobnejšie „Ivan Leiš: Vyplatní otisky (Príručka), Transco, Praha 1991“).* V nadväznosti na túto tradíciu zavádzania technických noviniek do poštovej služby Slovenská pošta, a.s. v Banskej Bystrici – odbor produktov na základe schválených obchodných podmienok s účinnosťou od 1.7.2009 vypracoval Finančné podmienky – Úhrada cien výplatným/frankovacím strojom. Týmto sa rozšírila služba o používanie špeciálnym spôsobom označovania poštových zásielok výplatnými strojmi digitálnou známkou. Táto známka nahrádza klasickú poštovú známku, pričom v porovnaní s ňou, okrem nominálnej hodnoty obsahuje tiež názov podacej pošty, dátum podania prípadne reklamný text odosielateľa. Jej súčasťou je aj tzv. 2D kód, ktorý jednoznačným spôsobom identifikuje danú zásielku a je bezpečnostným prvkom odtlačku výplatného stroja, ktorý môže obsahovať rôzne zakódované informácie.

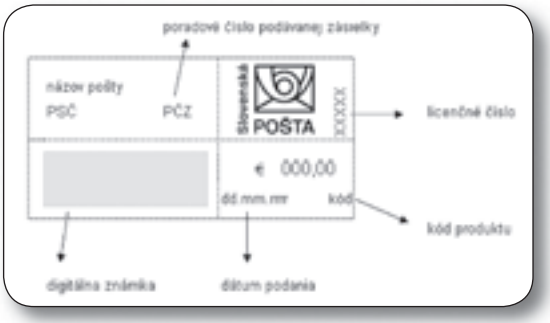

Grafické znázornenie digitálnej známky (čerpané: Finančné podmienky –Uhrada cien výplatným/frankovacím strojom SP, a.s. B.B.)

Výhodou digitálnej známky je možnosť diaľkového kreditovania zakúpeného – prenajatého výplatného stroja. Tento projekt Slovenská pošta, a.s. Banská Bystrica zaviedla v roku 2009 za spolupráce so svojimi partnermi - spoločnosťou EVROFIN Int. a spoločnosťou ROBINCO Slovakia. Obe spoločnosti zabezpečujú diaľkovú kreditáciu prostredníctvom kreditačných centier. Systém kreditovania diaľkovo je nasledovný: výplatný stroj sa do prevádzky uvedie za prítomnosti povolanej osoby vlatníka/užívateľa a predajcu/prenájomcu. Súčasťou inštalácie je vyhotovenie kontrolného otlačku. Kredit sa nastavuje v kreditačnom centre po uhradení príslušnej čiastky na účet Slovenskej pošty, a.s. Banská Bystrica s použitím variabilného systému v evidenčnom liste. Používateľ výplatného stroja kreditovaného diaľkovo je povinný vždy maximálne do siedmeho

dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca po skončení predchádzajúceho kalendárneho mesiaca sprístupniť výplatný stroj kreditačnému centru. Uvedený autorizovaný predajcovia zavádzajú výplatné stroje typu Neopost a Pitney Bowes. Ide o technické zariadenia prostredníctvom ktorých priamo zákazník (odosielateľ) označuje (frankuje) ním podávané zásielky (dátum podania, podacia pošta, suma poštovného). Tým súčasne bezhotovostne uhrádza poštovné. Princíp je založený na tom, že odosielateľ bezhotovostne uhradí ním zvolenú sumu na stanovený účet Slovenskej pošty a prostredníctvom kreditného centra je stroj diaľkovo „nakreditovaný" (prostredníctvom telefónnej linky a modemu). Bezprostredne môže odosielateľ tento kredit využívať.

Ukážka OVS s digitálnou známkou Slovenskej pošty a.s. (archív autora)

Týmto sa Slovenská pošta, a.s. Banská Bystrica zaradila medzi vyspelé štáty používajúce najmodernejšie systémy označenia poštových zásielok digitálnou známkou s 2D kódom.

Viete čo je QR kód?

QR kód je dvojrozmerný čiarový kód, ktorý Vám umožní priamo zavolať na mobilné číslo firmy z katalógu firiem, uložiť kontaktné údaje na firmu z Katalógu priamo do adresára vášho mobilného telefónu v podobe: názov firmy, adresa prevádzky, telefónne čislo, url adresa.

Na rozoznanie údajov QR kódu je potrebný mobilný telefón s fotoaparátom a nainštalovanou čítačkou QR kódov. Niektoré mobilné telefóny sú čítačkou QR kódov už vybavené. Okrem toho je k dispozícii množstvo zdarma dostupných aplikácií umožňujúcich naskenovanie a načítanie QR kódov pre operačné systémy Android, Windows Mobile, Symbian, iOS či iné neštandardné operačné systémy.

Viete že

XXXI. ročník Dní filatelie Slovenska sa uskutočnil v Poprade. Okrem odborných prednášok, ktoré sú spracované v Zborníku článkov, bolo na tomto podujatí aj slávnostné vyhodnotenie Ankety o najkrajšiu slovenskú poštovú známku za rok 2013. Zaujímavú reportáž o tejto akcii si môžete pozrieť aj na internetovej stránke Popradskej televízie v archíve reportáží z 20. septembra 2014 (www.tvpoprad.sk). Počas podujatia bola v prevádzke aj príležitostná poštová priehradka, ktorá používala dve príležitostné poštové pečiatky, jednu k XXXI. Dňom filatelie Slovenska a druhú k Ankete o najkrajšiu poštovú známku 2013. Tiež v predaji bola víťazná známka a korešpondenčný lístok vydaný k Ankete. Viac sa o XXXI. Dňoch filatelie Slovenska dočítate v budúcom čísle nášho Spravodajcu.

redakcia

NAŠA MLÁDEŽ
PRÍLOHA SPRAVODAJCU ZSF
Ročník: VI. Číslo: 2/2014

Dni mládežníckej filatelie

a národné kolo filatelistickej olympiády – olympijské hry a šport

Ján Mička

Slovenskí mladí filatelisti a ich vedúci krúžkov sa pravidelne na konci školského roka stretávajú na Dňoch mládežníckej filatelie (DMF), aby sa stretli, spoznali niektorý kút Slovenska, vymenili si svoje poznatky a skúsenosti a v súťaži filatelistickej olympiády ukázali, že uplynulý rok činnosti nebol len samoúčelný a formálny. Tohoročné DMF sa uskutočnili vďaka porozumeniu a pomoci Slovenskej pošty, a. s., vo Vzdelávacom centre SP v Belušských Slatinách v dňoch 13.- 15. júna 2014 za účasti štyroch desiatok mladých filatelistov, ich vedúcich a hostí. Prvý deň v piatok okolo obeda prišli vlakom do Púchova, kde ich privítala „rozbitá" železničná stanica s práve rekonštruovaným nástupiskom a takmer pol kilometrovou provizórnou obchádzkou k autobusovej zastávke. Odtiaľ sa účastníci podujatia linkovým spojom autobusom po 20 minútach jazdy dostali do Belušských Slatín a potom po krátkej lesnej ceste do vzdelávacieho centra. Tu ich čakal pokoj, nádherné lesné prostredie, horský hotel s pohodlným ubytovaním, dobrou stravou – ale aj „práca" v podobe odborných testov, v tvorbe mini exponátov na danú tému olympiády aj výtvarná súťaž s návrhom poštovej známky. To všetko starostlivo pripravila komisia mládeže ZSF s predsedom PaedDr. J. Oškom. Po ubytovaní sa deň pre mladých filatelistov z Bratislavy, Trnavy, Nitry, Malaciek, Bytče, Liptovského Mikuláša a Svitu pokračoval písomným testom podľa jednotlivých kategórií FO. Večer mladých filatelistov navštívila Mgr. Monika Podolská, vedúca úseku obchodu a marketingu POFIS Bratislava, ktorá priviezla z letiska vo Viedni zahraničného účastníka, delegáta Francúzskej pošty p. Philippe Maligea. Časť vypracovaných testov opravila a vyhodnotila komisia hneď, ďalšie na druhý deň, keď bola na programe tvorba mini exponátov v počte 1 – 2 – 3 albumové listy. Ukázalo sa, že viacerí súťažiaci sú na odbornú časť testov pripravení dokonale. Niektorým pisateľom nechýbal v hodnotení ani jeden bod z vylosovaných otázok, ba dokonca sa našli aj súťažiaci, ktorí odpovedali na všetky otázky testu bez toho, ktoré im boli určené žrebovaním. V ďalšej časti, počas práce mládež-

níkov na úprave albumových listov a tvorbe exponátov zahraničný hosť p. Philippe Malige vysoko hodnotil činnosť detí a mládeže, ich pracovitosť, disciplinovanosť aj aktivitu. Doslova náročnú a úmornú prácu s hodnotením vytvorených mini exponátov mala komisia pod vedením Dr. Oška, v ktorej pracovali aj vedúce KMF Bc. Veronika Chorvatovičová a Daniela Schmidtová ako prihlásené kandidátky na mládežnícku jurymanskú činnosť.

Všetci súťažiaci vo večernom programe dokazovali, že vedia pracovať nielen so známkami, nálepkami a havidkami, ale aj s farbičkami, štetcom, ba dokonca aj s rydlom! Na úlohe dňa totiž bolo vypracovanie návrhov poštovej známky. Tu dominovali pracovitosťou mladí Bratislavčania, ktorí (doslova) stále „vyrývali" – a to rydlom do linolea, ktorých farebné odtlačky rytín potom na poštových lístkoch odosielali adresátom. Veľmi pekné návrhy boli aj od už skúsenej mladej filatelistky zo Svitu Nelky Glorikovej, ktorej zvieratká a vtáci na výkresoch boli ako živé. V programe Dní sa nezabudlo ani na individuálne vychádzky do nádherného okolia, bazén vzdelávacieho centra a jeho tenisové kurty, vrátane večerného táboráku s opekaním chutnej slaninky. Na druhý deň sa ukázalo aké praktické a účinné je vyučovanie anglického jazyka, v ktorom zahraničný hosť komunikoval s viacerými účastníkmi, lebo z vážnych dôvodov sme nemali francúzskeho tlmočníka (či tlmočníčku), ktorá si však všetko plne nahradila v posledný deň pri vyhodnotení súťaží a oceňovaní najúspešnejších súťažiacich. Vo večernom programe druhého dňa bol aj aktív vedúcich KMF, na ktorom predseda KM ZSF Dr. Oško informoval o situácii v mládežníckej filatelii (žiaľ, že informoval o personálnych negatívach činnosti jurymanskej komisie, kde sa viac filatelistov vzdalo činnosti a práce v komisii). Pomerne dlhšia debata sa rozprúdila okolo publikovaného návrhu Dr. Vojtecha Jankoviča s námetmi na zmenu koncepcie filatelistickej olympiády, ktorú účastníci označili za nereálnu (lebo v súčasnej situácii zápasíme o zapojenie detí a mládeže do činnosti KMF, niektoré návrhy zmien by deti od filatelie skôr odpudzovali, ako ich v nej udržovali – napr. pohovory nad exponátmi pripomínajúce ich „skúšanie", časový faktor pri stretnutiach s mládežou to tiež neumožňuje, pričom komisia mládeže, samozrejme, reaguje na niektoré námety vedúcich s inováciou odborných otázok, tém olympiády alebo organizáciou činnosti). Pozitívnou časťou aktívu bolo ocenenie vedúcej KMF Bratislavy, Danky Schmidtovej Zlatým čestným odznakom ZSF za jej prácu s filatelistickou mládežou a v KF. Potvrdili to nakoniec úspešnými výsledkami aj jej bratislavskí mládežníci v tohoročnej olympiáde.

Niekoľko hodín strávili mládežníci nad svojimi ohodnotenými mini exponátmi, pri ktorých Dr. Oško podrobne deťom zhodnotil vytvorené diela, ukázal klady aj nedostatky v úprave, v koncepcii a v estetike či gramatike, ktorých sa musia súťažiaci vyvarovať, aby nemali vplyv na zlé hodnotenie. V praxi sa ukázalo, že časť detí (alebo ich vedúci) reagovali pozitívne na niektoré myšlienky v úprave na vylepšení a raste kvality exponátov (či albumových listov) s vložením textov k jednotlivým filatelistickým materiálom alebo aspoň 2-3 textov v albumovom liste. Na druhej strane boli niektoré albumové listy súťažiacich s nevhodnou farebnou úpravou (vplyv kreslenia na hodinách

výtvarnej výchovy?) alebo viacfarebným písaním textov fixkami, nesúladom textu na albumovom liste so známkami a ostatným filatelistickým materiálom a pod.

Posledný deň - ako obvykle – bolo na programe vyhodnotenie súťaží a celých Dní mládežníckej filatelie. Súťažiaci dostali ceny, ktoré im venoval POFIS a Slovenská pošta, a. s. Pekné ceny dostali aj od Francúzskej pošty v podobe kníh s vloženými známkami, každý dostal francúzsku celinovú filatelistickú obálku. Výtvarné práce detí boli odmenené knihami z produkcie SPN Bratislava. Spokojnosť s podujatím vyjadrili všetci súťažiaci aj ich vedúci, a viacerí sa vyjadrili, že na budúci rok by prišli opäť. Svoje dojatie z pobytu v Belušských Slatinách nedokázal skryť vo svojom príhovore ani pán Malige, ktorý vyzval deti, aby sa zapojili do aktivít projektu International Postal Philatelistic Club, ktorého je organizátorom, k čomu rozdal propagačný materiál. O tejto iniciatíve v záverečnom príhovore informovala a sľúbila pomoc mladým filatelistom aj Mgr. Monika Podolská. A pred rozchodom ešte predseda KM ZSF PaedDr. J. Oško ohlásil zameranie témy filatelistickej olympiády na rok 2015: Rodný môj kraj, v ktorom mladí filatelisti môžu filatelisticky stvárniť svoju obec, mesto alebo región, kde sa narodili a kde žijú. Mladí filatelisti tak majú celý rok pred sebou, aby získali vhodné známky, poštové pečiatky a ostatný materiál k danej téme FO. Tri dni v Belušských Slatinách napriek bohatej činnosti uplynuli rýchle a už tu bol mimoriadny autobus, aby účastníkov zaviezol späť do Púchova a potom domov. Poďakovanie patrí aj (predovšetkým) Slovenskej pošte, a. s. za pomoc pri organizácii a poskytnutie priestorov vzdelávacieho centra. Mladí filatelisti dokázali, že poštová známka stále plní svoje poslanie ako v poštovej službe, tak aj ako zberateľský predmet a predmet záľuby. A to ešte nehovoríme o trvalej platnosti sloganu Filatelia a škola, filatelia ako svet poznania, čo značí, že filatelia a poštové známky obohacujú vedomosti žiakov.

PETROVEC FILA 2014

X. Medzinárodná filatelistická výstava PETROVEC FILA 2014 sa uskutočnila v Báčskom Petrovci vo Vojvodine v Srbsku v dňoch 1. - 3. augusta 2014 pri príležitosti 95. výročia Slovenských národných slávnosti, ktoré sa začali 27. júla 2014. Organizátorom filatelistickej výstavy bol Zväz filatelistov Srbska, Zväz slovenských filatelistov, Zväz filatelistov Vojvodiny a Spolok filatelistov Báčsky Petrovec. Výstava bola v aule základnej školy Jána Čajaka. Vernisáž výstavy sa uskutočnila v piatok 1. augusta 2014 za účasti Čestného predsedu MS v Srbsku Rastislava Surového z Kisača, Ivana Tangla - predsedu Zväzu filatelistov Vojvodiny a Šándora Kiša z Nového Sadu, predstaviteľov a členov Spolku filatelistov Báčskeho Petrovca vedených Mgr. Pavlom Lomianským. Delegáciu Zväzu slovenských filatelistov viedol predseda ZSF Miroslav Ňaršík. Členmi delegácie boli Jozef Korený z Trenčína, Peter Slovák a Igor Banás z Nitry. Zväz slovenských filatelistov reprezentovali Jozef Korený - Trenčín s exponátom v rozsahu 10 výstavných plôch „Druhá svetová vojna 1939 - 1945 v zrkadle poštových dokumentov" doplnený o materiály z exponátov „Holokaust a rezistencia" a „Poľná pošta a pošta zo zajateckých táborov v II. svetovej vojne". Ing. Ivan Gaža s exponátmi – „Inaugurácia 400. výročia konania prvej evanjelickej synody v Žiline", Ing. Ján Maniaček st.- „Ľudovít Velislav Štúr, jazykovedec, politik, novinár", Alexander Urminský – „Piešťany" a „Mince", Ján Zábredský – „Prines dobré správy", Peter Ergh – „Rušne na území Rakúsko - Uhorska a Československa" a „Rušne v železničnej doprave vo svete". Na výstave sa prezentovalo 28 vystavovateľov. Výstavu spestril B. Sc. Mech. Eng. Slavko Černivec s výberom mincí USA, V. Británie, Juhoslávie, Srbska, Československa a Slovenska. Osláv v Báčskom Petrovci sa zúčastnil aj

predseda KF z Piešťan Milan Vančo so zájazdom Spoločnosti M. R. Štefánika.

Organizačný výbor vydal obálku s prítlačou a pošta Báčsky Petrovec používala 1. augusta 2014 príležitostnú pečiatku s námetom krojovanej dvojice. Vo večerných hodinách 1. 8. 2014 sme sa zúčastnili koktailu v komplexe Poľnohospodárskeho múzea v Kulpíne za účasti Branislava Ondruša - štátneho tajomníka Ministerstva práce, soc. vecí a rodiny SR. Zúčastnili sme sa tradičného trhu, vernisáže výstavy z tvorby Ivana Križana. Dňa 2. 8. 2014 sa v aule ZŠ Jána Čajaka uskutočnila burza zberateľov rôznych zberateľských oborov. Dňa 3. 8. 2014 sme sa zúčastnili pri Dunajskom kanáli posedenia pri dobrej hudbe a pri rybacej polievke, ktoré organizovalo Združenie športových rybárov „Karas". Poďakovanie vyslovujeme za starostlivosť o náš pobyt Mgr. Pavlovi Lomianskému - predsedovi Spolku filatelistov, Jánovi Rybárskemu - zástupcovi predsedu Spolku filatelistov, pani Kataríne Labatovej za ubytovanie v príjemnom prostredí, prof. Fedorovi Červenskému ako aj ostatným členom a ich rodinných príslušníkom, ktorí nám spríjemnili chvíle pobytu. Nadviazali sa nové priateľstvá a tak táto exkurzia do Srbska splnila svoje poslanie.

Jozef Korený

Svetová výstava poštových známok PHILAKOREA 2014

V dňoch 7. 8. až 12. 8. 2014 sa v Seoule *(Južná Korea)* uskutočnila Svetová výstava poštových známok Philakorea 2014 pod patronátom FIP.

Jediný slovenský poštovo historický exponát MUDr. Juraja Pálku „Uhorsko - predznámkové obdobie" získal už po druhý raz 95 bodov, čo znamená veľkú zlatú medailu. Keď sa niečo stane raz, môže ísť o náhodu. Keď sa to isté stane po druhý raz, stane sa to skutočnosťou. S radosťou prijímame fakt, že sa exponát etabloval do významnej a vzácnej rodiny veľkých zlatých medailistov.

MUDr. Pálkovi srdečne blahoželáme k získanej medaile a želáme mu šťastnú cestu do triedy šampiónov.

Zväz slovenských filatelistov nenominoval na túto výstavu národného komisára. Ďakujeme národnému komisárovi Maďarského filatelistického zväzu Czirokovi Denesovi za dopravu exponátu tam aj naspäť. Veľmi si ceníme jeho priateľskú službu.

Ľubomír Floch, redakcia časopisu

73. Kongres FIP - Seoul 2014

12. 8. 2014 v Soulu probíhal 73. Kongres FIP, na který jsem byl delegován SČF a Svazem slovenských filatelistu, takže jsem měl dva hlasy. Kongres schválil rozpočet, který díky významným sponzorům skončil s přebytkem. Schválil činnost komisí FIP, které jsou velmi aktivní. Potvrdil změny pro hodnocení v třídě Maximafilie a další. Kongres přijal nového člena – Monaco a tím se počet účastníků kongresu rozšířil na 86. Jedním z bodů programu byla volba prezidenta FIP na další 4 roky. Rozhodovalo se mezi dvěma kandidáty – stávajícím prezidentem panem Tay Peng Hianem a cyperským kandidátem Nicosem Rangosem. Očekávalo se, že stávající prezident obhájí svoji pozici, což se díky 56 hlasům stalo. Pan Rangos získal 27 hlasů a 3 se zdrželi. Delegáti zvolili dalším viceprezidentem pana Bernarda Bestona z Austrálie a ředitelem FIP pana Prakoba Chirakiti z Thajska.

Vedení FIP nyní pracuje v tomto složení:

Prezident: Tay Peng Hian; *Viceprezidenti:* Fernando Aranaz, Dila Eaton, Bernard Beston; *Ředitelé:* Peter P. McCann, Bernard Jimenez, Prakob Chirakiti; *Sekretář:* Andreé Trommer-Schiltz

Byly oznámeny nominace na světové výstavy:

Singapore 2015, London 2015, New York 2016, Tel Aviv 2018 a New Zealand 2018

Ing. Jiří Sedlák

Milan Rastislav Štefánik, vedec, vojak, diplomat (III)

Ing. Ján Maniaček, st.

Vypuknutie prvej svetovej vojny umožnilo Štefánikovi ďalšiu činnosť pre oslobodenie Slovenska z Uhorského útlaku. Už na pohrebe otca v apríli 1912 v rozhovoroch s rodinou predpovedal vojnu, v ktorej budú stáť proti sebe. Ako povolanec, francúzsky štátny občan, sa hlásil v Chartres 8. júla 1914 v 102. pluku. Lekár ho neposlal

OBR. 1

na front, čo predpokladal, ale na doliečenie do nemocnice. Jeho zdravotný stav po nedávnej ťažkej operácii žalúdka bol povážlivý. Mal obavy, že ho z armády prepustia a nebude sa môcť zúčastniť bojov za Francúzsko a za oslobodenie Slovákov. Bol však presvedčený, že sa môže uplatniť v novom druhu zbrane, vo francúzskom vojenskom letectve. Za rytiera rádu Čestnej légie ho prijali v októbri 1914 pre aktívnu hvezdársku a diplomatickú činnosť v prospech Francúzska ešte pred vojnou.

V januári 1915 nastúpil do leteckej školy a počas výcviku v marci ho povýšili na slobodníka. V apríli vykonal skúšky na vydanie osvedčenia pilota a následne bol v apríli povýšený na desiatnika. Prvým prieskumným letom v máji, ako podporučík pilot, začal činnosť vojenského letca v eskadre MF - 54. Do júna absolvoval 20 letov, bojoval, priviezol a namontoval do lietadla prístroje a zariadenia na pozorovanie, boj a riadenie lietadla. Generál Ferdinand Foch, veliteľ Severnej skupiny armád, si všímal Štefánikove zdokonalenia na lietadlách. Štefánik mu navrhol zriadiť tiež meteorologické pozorovania. Generál ho chcel menovať náčelníkom meteorologickej služby, prvej takejto služby v armáde. Štefánik odmietol, lebo chcel skutočne bojovať. Usporiadal školenie pre meteorologickú službu. Jeho bojovú činnosť hodnotil armádny rozkaz z júla 1914, ako odvážneho a obratného pilota. V auguste bol podporučík Štefánik vyznamenaný Vojnovým krížom s palmou (obr. 1).

Pri stretnutiach s politikmi i s generálom Fochom sa snažil vysvetliť zámer oslobodiť Slovákov z uhorského štátu, od zotročovateľov svojho národa a vytvoriť vojsko zo zajatcov. Zo začiatku to vyzeralo ako utópia: vojsko bez štátu? Postupne, najmä vďaka jeho diplomatickým schopnostiam, sa mu podarilo presvedčiť politikov aj vojakov, že je to reálne. Ako francúzskeho občana, schopného pre diplomatické rokovania, ho potom francúzsky štát poveroval rôznymi úlohami. Jeho desať misií za 5 rokov, od roku 1915 do roku 1919, bolo zameraných na skutočný boj aj diplomatické rokovania na vytváranie podmienok pre vznik česko-slovenských légií a ich zapojenia do bojov. Jeho vojenské a diplomatické aktivity sa veľmi úzko prelínali. Na prvej misii do Srbska v septembri až novembri 1915 robil prieskumné lety na získanie informácií pre srbské vojsko. Počas ústupu Srbov vykonal namáhavú cestu

do Valony, čo sa prejavilo na zhoršení jeho zdravia. Po návrate informoval priamo generála Focha o svojej misii a o nepriaznivej situácii v Srbsku.

V čase misie Štefánika do Srbska profesor T. G. Masaryk začal formovať v Paríži Český zahraničný komitét, ktorý hlásal tiež úsilie o samostatný česko-slovenský štát. Avšak nie samostatný federatívny štát s úplnou národnou autonómiou Slovenska, ako znela Clevelandská dohoda medzi Slovenskou ligou a Českým národným združením. V decembri 1915 začal rokovania o skoordinovaní svojich zámerov s E. Benešom a T. G. Masarykom o ich pláne na vytvorenie slobodného Českého štátu s oslobodením Slovákov. O tomto pláne rokoval aj s francúzskymi politikmi. Pripravil stretnutie Masaryka s predsedom francúzskej vlády a ministrom zahraničia Aristidom Briandom vo februári 1916. Trojica vypracovala spoločné memorandum, v ktorom sa už hovorilo o povojnovej Európe s Českým štátom. Tak sa začala spolupráca Štefánika s nimi, ktorá pokračovala, keď sa stal členom Českej národnej rady, ktorej predsedom bol Masaryk. Štefánik zastupoval slovenskú zložku a v roku 1917 sa stal podpredsedom. V ďalšom sa zmenila na Česko-slovenskú národnú radu. Misiu v apríli a máji 1916 v Taliansku zameral, už ako poručík, na prieskumné a bojové lety na lietadlách Farman a Caproni. Tiež zhadzoval letáky, ktoré sám pripravil, vyzývajúce českých a slovenských vojakov, aby sa vzdávali Talianom. Cieľom misií do Ruska v auguste až v októbri 1916 a v januári až apríli 1917, bolo diplomatickým riešením zjednotiť úsilie na získavanie dobrovoľníkov do légií. O význame misií hovorí, že v Mohileve Štefánika na audiencii prijal tiež cár Mikuláš II. Rozpory medzi Štefánikom a Durichom, členom Česko-slovenskej rady, sa nepodarilo urovnať. Štefánik zastával stanovisko Masaryka a Beneša, aby dobrovoľníci získaní v Rusku prešli do Francúzska a vytvorili jednotku podriadenú Česko-slovenskej národnej rade. Durich podporoval ruské Ministerstvo zahraničia, ktoré nesúhlasilo so zaradením dobrovoľníkov do česko-slovenskej armády vo Francúzsku, ale do ruských brigád na západnom fronte. Pretože Durich nechcel podriadiť svoj postoj Česko-slovenskej národnej rade, Štefánik ho z nej vylúčil. V misii do Rumunska v októbri až decembri 1916 kapitán Štefánik získal do česko-slovenských útvarov 1500 dobrovoľníkov. V apríli 1917 vyhlásili USA Nemecku vojnu. Na misii v USA v júni až v novembri 1917 bolo hlavnou úlohou Štefánika získavať dobrovoľníkov z Čechov a Slovákov do francúzskej armády. Požiadal tiež o pomoc pri získavaní dobrovoľníkov a finančných prostriedkov aj katolíckych kňazov a zástupcov Slovenskej ligy v USA. Zo 4000 dobrovoľníkov prišlo do Francúzska len 2304 mužov, z nich 1087 Slovákov. V novembri 1917 pripravil spolu s Benešom dekrét o česko-slovenskej armáde vo Francúzsku, ktorý podpísal v decembri prezident Georges Clemenceau a minister zahraničia S. Pichon. Štefánik navrhol generála Mauricea Janina za veliteľa česko-slovenskej armády, ako autonómnej súčasti francúzskej armády, čo sa realizovalo. Od polovice februára 1918 bolo súčasťou našej armády aj naše vojsko v Rusku. Dňa 8. januára 1918 predniesol prezident USA Wilson 14 bodov požiadaviek všeobecného mieru. V desiatom bode požadoval pre národy Rakúsko-Uhorska čo najširšiu príležitosť len na autonómny vývoj. Česko-slovenská národná rada sa však nechcela vzdať vytvorenia samostatného Česko-slovenského štátu. Vo februári Štefánikovi prepožičali hodnosť majora a v marci hodnosť podplukovníka. Misia do Talianska od februára do júla 1918 mala hlavnú úlohu vypracovať a podpísať zmluvu o organizácii česko-slovenskej armády v Taliansku. Podpísali ju predseda vlády V. E. Orlando, minister vojny generál Zupelli a podplukovník Štefánik.

OBR. 2

V apríli 1918 sa stretol s markízou Giulianou Benzoni a zamiloval sa do nej. Čoskoro sa medzi nimi vyvinuli úprimné hlboké city. Stala sa mu najbližšou priateľkou, pomocníčkou a spolupracovníčkou v jeho neľahkej práci. S ňou sa zasnúbil a hodlal sa v júni oženiť (obr. 2).

Do konca mája 1918 sa zapojilo česko-slovenské vojsko na Sibíri, na prianie dohodových mocností, do intervenčnej vojny proti sovietskemu Rusku. Nedalo sa odzbrojiť, ako si to prial Stalin, čo by bolo znamenalo likvidáciu armády, ktorá vybojovala cenné víťazstvá. Predseda francúzskej vlády a minister vojny Georges Clemenceau vymenoval 18. júna 1918 podplukovníka Štefánika za brigádneho generála z titulu zástupcu veliteľa česko-slovenskej armády. Generál je na príležitostnej poštovej pečiatke (PPP 39/00) používanej poštou Trenčín 1 dňa 4. mája 2000 v Trenčianskom múzeu na výstave „Milan Rastislav Štefánik vo výtvarnom zobrazení" (obr. 3). Autorom návrhu je Miroslav Volník, trenčiansky filatelista.

OBR. 3

Misia do USA v septembri 1918 mala za úlohu žiadať od USA materiálnu i finančnú pomoc pre česko-slovenské vojsko v Rusku. Vláda USA oznámila 3. septembra 1918, že česko-slovenské vojsko pokladá za spojeneckú armádu a Česko-slovenskú národnú radu za česko-slovenskú vládu. Posledná Štefánikova misia do Ruska v novembri 1918 až januári 1919 smerovala na Sibír, kde mal dať československým legionárom odvahu na pokračovanie v ozbrojenom boji proti boľševikom. Zistil, že ľudia sú unavení, vyčerpaní aj skleslí na duchu a pokračovanie v boji preto neprichádza do úvahy. Po návrate do Paríža dohodol s predsedom mierovej konferencie George Clemenceaom a hlavným veliteľom spojeneckých vojsk maršalom Ferdinandom Fochom stiahnuť česko-slovenské vojsko do tyla a postupne ho odsunúť do slobodnej vlasti. Misia do Japonska v októbri až novembri 1918 sa zamerala na rokovania na ministerstvách a na japonskom generálnom štábe o zásobovaní a vojenskej pomoci pre česko-slovenskú armádu v Rusku. Hoci bol Štefánik veľmi chorý a vyčerpaný, absolvoval tieto zložité a dôležité rokovania. Revolučné Národné zhromaždenie v Prahe 14. novembra 1918 vyhlásilo Česko-slovenskú republiku a za ministra vojny zvolilo Štefánika. Na jeho zásluhy o vznik republiky a armády sa postupne snažili aj niektorí jeho spolubojovníci zabudnúť a posunúť ho na vedľajšiu koľaj.

Štefánik sa tešil na stretnutie s matkou a ďalšou rodinou v slobodnej vlasti. Vedel ale, že ho ešte čaká urovnanie sporu medzi francúzskou a talianskou vojenskou misiou v Česko-slovensku, ktorá z nich bude organizáto-

OBR. 4

rom česko-slovenskej armády. Preto si Masaryk prial, aby Štefánik prišiel čím skôr do Prahy a spor urovnal. Po rozlúčke so snúbenicou markízou Julianou Benzoni a prehliadke domobraneckých práporov v Gallarate odletel z letiska Campo Formido pri Udine v Taliansku do vlasti 4. mája 1919 na talianskom vojenskom lietadle Caproni Ca 33 pilotovaným dvoma talianskymi vojenskými letcami a jedným mechanikom. Pri pristávaní na provizórnom letisku v Ivanke pri Dunaji neďaleko Bratislavy sa lietadlo zrútilo. Generál Štefánik aj talianska posádka zahynuli. Na mieste havárie postavili 5. mája 1932 mohylu v tvare ihlanu podľa autora architekta Dušana Samuela Jurkoviča. Príležitostnú poštovú pečiatku (PPP 15/94) s mohylou, ktorú navrhol známy slovenský rytec František Horniak, používala Slovenská pošta v Ivanke pri Dunaji 4. mája 1994 (obr. 4). Na vrchu Bradlo pri Košariskách, na ktorý Štefánik často chodil, odhalili 23. septembra 1928 monumentálnu mohylu zo spišsko-vlašského travertínu. Postavili ju veľmi rýchlo za 280 pracovných dní podľa projektu architekta Dušana Samuela Jurkoviča. V nej sníva večný sen. V roku 1993 vydala Slovenská pošta príležitostný hárček so známkou zobrazujúcou mohylu, ktorý navrhli Karol Felix, Martin Činovský a František Horniak. Známka (POFIS 23/1993) bola hodnotená, ako najkrajšia poštová známka roka 1993 (obr. 5).

OBR. 5

70 rokov klubu filatelistov v Bytči

Dňa 10. júna 2014, v deň sedemdesiateho výročia založenia klubu filatelistov v Bytči v roku 1944 si na slávnostnej členskej schôdzi filatelisti z Bytče a pozvaní filatelisti z klubov filatelistov zo Žiliny, Považskej Bystrice a Dubnice nad Váhom za účasti predstaviteľov miestnych občianskych združení a primátora mesta Bytča pripomenuli začiatky i následné roky vzostupu i útlmu klubu. Jubileum klubu listom pozdravila riaditeľka odboru poštových služieb Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR Ing. Jarmila Brichtová. Spomenul sa čas, keď založený Zväz slovenských filatelistických spolkov 7. 11. 1943 v Bratislave vyzval filatelistov na Slovensku na zakladanie klubov, a už v prvom polroku 1944 sa založilo 24 nových klubov filatelistov, medzi nimi aj bytčiansky klub. Počet trinástich zakladajúcich členov si za predsedu zvolilo 49 ročného Gejzu Ganslera - Žida, známeho zberateľa. Na vzťahoch nemenila skutočnosť kto bol kým, hoci boli vojnové roky. Filatelia v Bytči vždy bola bez predsudkov či bolo také alebo onaké zriadenie. Išlo o to, aby členovia boli spokojní, tvorili, zbierali, vystavovali a taký stav pretrváva aj za súčasného predsedu pána Stanislava Helmeša.

Klub už v mesiaci jún 1945 zvolal členskú schôdzu a k 1. výročiu oslobodenia Slovenska vydal zvláštny nálepný list ako vôbec prvý na Slovensku. Do septembra 1945 počet členov klubu vzrástol na 38 a koncom roka 1946 klub mal 62 členov. Filatelia v meste sa

dostala na popredné miesto v záujmovej oblasti. Propagačnou prácou polovica členov bola z okolitých obcí. Klub filatelistov mal svojho zástupcu na II. zjazde Zväzu slovenských filatelistických spolkov v októbri 1945 v Martine, na III. zjazde v roku 1946 v Piešťanoch atď. V päťdesiatych rokoch po zániku klubov a Zväzu slovenských filatelistických spolkov, činný bol Filatelistický krúžok ZK ROH Stredoslovenské pivovary, n. p. Bytča. V šesťdesiatych rokoch 20. storočia nastala istá nepohoda vo vedení krúžku a vedenia sa ujali filatelisti bydliskom z Hliníka nad Váhom, pán Ondrej Petrovský a Ivan Ján Haranta. V tom čase počet členov sa znížil na 50. V roku 1965 bolo v stredoslovenskom kraji 32 krúžkov filatelistov a bytčiansky bol jedným z nich. Po založení Zväzu slovenských filatelistov v roku 1969 začalo sa prihliadať aj na školskú mládež. Z podnetu Ladislava Gondžára bol v roku 1972 založený krúžok mladých filatelistov, ktorý od začiatku vyvíjal aktivitu tvorbou exponátov a organizovaním nesúťažných výstav. Jeho členovia získavali Odborné odznaky zdatnosti III. a II. stupňa. Klub filatelistov v roku 1974 usporiadal 1. propagačnú výstavu a od toho času do súčasnosti ich organizoval 17. Vystavovateľmi na súťažných výstavách boli len mládežníci a z nich vyššie ocenenia získaval Ján Vallo.

Poctou i uznaním práce bytčianskych filatelistov bolo poverenie organizovaním Celoštátnej výstavy poštových známok v roku 1977 v Bytči. Za pomoci žilinských filatelistov realizovala sa úspešná výstava, kde práce súvisiace s propagovaním výstavy, výstavných materiálov, vrátane medailí, zabezpečil klub svojimi členmi - výtvarníkmi.

Osemdesiate roky 20. storočia boli pre klub priaznivé. V súťaži o Tanier aktivity stredoslovenského KV ZSF, ktorého sa zúčastňovalo 57 klubov, v ktorých bolo 3 200 filatelistov, v roku 1982 KF v Bytči obsadil 9. miesto, v roku 1988 miesto 22. Po roku 1991 nastal útlm. Počet členov klubu sa z 57 členov znížil na 39 v roku 1995. Napriek tomu vtedajší tajomník KF Stanislav Helmeš v roku 1995 požiadal, aby k stému výročiu organizovanej filatelie na Slovensku klub filatelistov v Bytči usporiadal XII. Dni filatelie Slovenska. Boli to úspešné Dni a klub sa zaujímal aj o ďalšie. Organizoval XIX. Dni filatelie Slovenska v roku 2002, ktorých súčasťou bola Prvá výstava jednorámových exponátov BYTČA 2002 a Výstava návrhov žiakov umeleckých škôl z Bytče a Žiliny na tému poštové známky, za odbornej spolupráce akad. mal. Mariána Čapku. V tom roku bola uzavretá dohoda medzi klubmi filatelistov KF Martinia, KF Bytča a KF Považská Bystrica s Filatelisticko-poštovým múzeom (súkromným) a mestom Bytča o vzájomnej pomoci pri organizovaní filatelistických podujatí. KF v Bytči organizoval XXIV. DFS v roku 2007 a jubilejné XXX. Dni filatelie Slovenska v roku 2013. K všetkým podujatiam boli vydané katalógy a k XXIV. DFS aj Zborník zameraný k histórii pošty v Bytči od najstarších čias a k poštám v okrese Bytča. K 65. výročiu klubu filatelistov sa vydala monografia (na 76. stranách) k histórii filatelie v Bytči. Po príchode dvoch členov zo zaniknutého KF Martinia sa zvýšila publicistická činnosť. Klub od roku 2011 vydáva bulletin Bytčianska filatelia (mesačník), do ktorého prispievajú dopisovatelia aj z iných klubov. V roku 2012 bol obnovený krúžok mladých filatelistov pod vedením Stanislava Helmeša, ktorý sa zúčastňuje filatelistických olympiád.

Slovo napredovanie by v súčasnosti bolo zrejme prehnané tak, ako po roku 1991 termín „rozvoj slovenskej filatelie". Klub pracuje vďaka zopár jednotlivcom, ktorí už vekovo tvoria históriu a svoje individuálne v klube majú už prežité. Ale, kým sa vládze, snaha je.

Výbor KF v Bytči

Košickí filatelisti

jubilujúcej 65 ročnej Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácii v Košiciach

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach v roku2014 oslavuje 65. výročie svojho založenia. Bola zriadená zákonom Slovenskej národnej rady dňa 16. decembra 1949 ako Vysoká škola veterinárska v Košiciach, svoju pedagogickú činnosť začala prvou prednáškou už 5. októbra 1949. V rámci jubilejných oslavných podujatí košickí filatelisti hlavne členovia Klubu filatelistov 54-01 v Košiciach v spolupráci s vedením UVLF v Košiciach a riaditeľstvo Slovenského technického múzea v Košiciach zorganizovali usporiadanie združenej filatelistickej výstavy s výstavou Prínosy Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v priebehu 65-ročnej existencie vo výstavných priestoroch STM v Košiciach dňoch 10. – 23. 09. 2014 . Hlavné jubilejné oslavy sa uskutočnili na slávnostnom otvorení akademického roku 2014/2015 v aule morfologického pavilónu 12. septembra 2014.

Slávnostnú vernisáž výstavy otvorila a viedla v mene usporiadateľov, organizátorov a spoluorganizátorov Mgr. Lucia Nižníková z úseku marketingu, prezentácie a služieb STM v Košiciach.

10. 9. 2014 o 15:00 h. o úvodné slovo požiadala pána Ing. Eugena Labaniča, generálneho riaditeľa Slovenského technického múzea v Košiciach, ktorý ako majordómus múzea po privítaní členov čestného predsedníctva výstavy, vzácnych hostí a predstaviteľov usporiadajúcich inštitúcií a všetkých prítomných otvoril slávnostné zhromaždenie vernisáže výstavy.

Slávnostný prejav predniesol jeho magnificencia prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD., rektor UVLF v Košiciach. Okrem iného uviedol: Oslavy tohto jubilea by však neboli úplné bez podujatia organizovaného spoločne s košickým klubom filatelistov tak, ako je už dobrým zvykom, a to nielen počas významných výročiach, ale aj pri rôznych konferenciách, výstavách a pod. Pred piatimi rokmi pri 60. výročí vzniku vysokého učenia veterinárskeho na Slovensku a 40. výročí organizovanej filatelie u nás to bola Filatelistická výstava Košice 2009 a jej sprievodné podujatie – vedecký seminár *Veterinárska medicína, farmácia, biotechnológia a ochrana životného prostredia vo filatelii*. V týchto dňoch je to výstava v Slovenskom technickom múzeu Košice pod názvom Prínosy Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach v priebehu jej 65-ročnej existencie konanej pod záštitou primátora mesta Košice Richarda Rašiho.

Zameraním výstavy je prezentovať históriu veterinárskej medicíny pomocou archívnych dokumentov, autorských osvedčení, patentných listín a trojrozmerných exponátov, liekov, vakcín, knižných publikácií a pod. Aj takýmto spôsobom chceme prezentovať nielen 65-ročnú činnosť univerzity, ale aj zvýšiť povedomie verejnosti o poslaní a nezastupiteľnej práci veterinárnych lekárov. Súčasťou výstavy bude aj prezentácia filatelistických exponátov vrátanie vydania poštových lístkov a obálok s prítlačami či príležitostnej dennej pečiatky. Opäť sa tým potvrdí hĺbka vzájomného poznávania a príbuznosti vedy a výskumu s rovnako systematickým či tvorivým spôsobom zachytávania sveta a výsledkov ľudského poznania na známkach.

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach prešla počas uplynulých desaťročí mnohými zmenami, trvalo sa

však drží na vrcholných priečkach v slovenských a európskych hodnoteniach kvality. Jedným z posledných úspechov bolo zaradenie univerzity na zoznam tzv. „visited and approved establishments", t. j. navštívených a potvrdených európskych veterinárnych škôl na základe výsledkov medzinárodnej evalvácie a rozhodnutia Európskeho združenia inštitúcií pre veterinárne vzdelávanie so sídlom v Bruseli, čím sa univerzita zaradila medzi najlepšie veterinárske školy v Európe.

Na všetkých troch stupňoch v dennej i externej forme štúdia má univerzita okolo 2 000 študentov, z toho asi 200 študentov zo zahraničia, ktorí každoročne prichádzajú na univerzitu študovať veterinárnu medicínu v anglickom jazyku najmä z Nórska, Švédska, Írska, Veľkej Británie, Grécka, Cypru, Malty, Islandu, Izraela, Belgicka, Rakúska, Japonska i USA. Záujemcov k nám zo zahraničia privádza najmä vysoká úroveň praktickej prípravy a permanentný kontakt so zvieratami nielen na piatich klinikách, ale aj na školskej farme, účelovom zariadení pre chov a choroby voľne žijúcej zveri či v jazdeckom areáli.

Významným výsledkom v oblasti medzinárodnej spolupráce je podpísanie medzinárodnej zmluvy o spolupráci s nórskou University of Nordland v Bodø. Vytvorený spoločný bakalársky študijný program – *náuka o živočíchoch* – pre získanie spoločného titulu Bachelor degree in Animal Science (bakalár vied o živočíchoch) je prvým spoločným študijným programom, ktorého výučba sa realizuje v anglickom jazyku od akademického roku 2010/2011.

Tradičným študijným programom od založenia univerzity bolo *všeobecné veterinárske lekárstvo*, ktoré sa od akademického roku 2006/2007 rozšírilo o nový študijný program *farmácia*, v súvislosti s čím univerzita od roku 2010 nesie nový názov – Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach. Okrem toho ponúkame študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia *kynológia, bezpečnosť krmív a potravín, vzťah človek – zviera a jeho využitie v canisterapii a hipoterapii,* študijný program druhého stupňa *trh a kvalita potravín,* a tiež sedemnásť študijných programov tretieho stupňa.

Univerzita neustrnula v snahe poskytovať kvalitné vzdelávanie i kvalitný výskum, za čo patrí moje poďakovanie všetkým členom akademickej obce a ostatným zamestnancom i partnerským organizáciám. Dovoľte mi využiť toto jubileum a toto podujatie organizované v spolupráci s klubom filatelistov na prianie ešte veľa ďalších rokov rozkvetu a úspechov v našich snaženiach.

Viceprimátor mesta Košice pán Ing. Ján Jakubov ospravedlnil neprítomnosť pána primátora MUDr. Richarda Rašiho, PhD. a povedal pozdravný príhovor slávnostnému zhromaždeniu. Vyzdvihol osobitné postavenie UVLF v Košiciach, ktorá má už 65 rokov a je jediná svojho druhu na Slovensku. Výnimočná je aj tým, že na nej študujú mladí ľudia z domova i zo sveta. Pri príležitosti

jubilea tak významnej inštitúcie a otvárania propagačnej výstavy o prínosoch Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach poďakoval všetkým pracovníkom univerzity za to, že za 65 rokov činnosti významne a pozitívne spropagovali a reprezentovali celé naše mesto aj našu krajinu. Patrí vám všetkým veľká úcta a uznanie. V Košiciach sme skutočne hrdí na túto jubilujúcu univerzitu a prajeme jej ďalšie dlhé roky fungovania i mnoho kvalitných a úspešných absolventov.

Ďalším pozdravným príhovorom vystúpil Ing. Ján Marenčík v zastúpení Rady Zväzu slovenských filatelistov člen výboru Združenia klubov filatelistov východoslovenského regiónu ZSF. Úvodom ospravedlnil neprítomnosť pána Miroslava Ňaršíka, predsedu ZSF, ktorý sa zo zdravotných dôvodov nemohol zúčastniť tejto vernisáži. Poukázal na skutočnosť, že košickí filatelisti sa zaraďujú medzi najaktívnejších organizátorov filatelistických výstav v minulosti aj súčasnosti. V mene Rady ZSF aj ZKF východoslovenského regiónu poďakoval organizačnému výboru výstavy, UVLF v Košiciach, STM v Košiciach a Pošte Košice 1 za zorganizovanie podujatia. Zvláštne poďakovanie predsedu ZSF tlmočil rektorovi UVLF v Košiciach za prevzatie záštity za filatelistickú časť výstavy a podporu jej materiálno-technickej realizácie.

Po pozdravných vystúpeniach moderátorka vernisáže výstavy požiadala prof. MVDr. Imricha Maračeka, gestora podujatia o uvedenie prehliadky exponátov výstavy. Na úvod poukázal na skutočnosť, že výstava má dve časti.

V prvú časť prestavuje dvanásť námetových filatelistických exponátov, ktoré sú prezentované formou propagačnej výstavy venované 65. výročiu založenia jubilujúcej univerzity {Alexander Bárd, Košice (1) Slávne osobnosti medicíny, farmácie a veterinárnej medicíny. (2) 40 ročná úspešná spolupráca Klubu filatelistov 54-01 s Univerzitou veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach. (3) 90. výročie Medzinárodného maratónu mieru v Košiciach. Otto Piszton, Svodín (4) Kôň v poštovníctve. (5) Kôň v chove. Zuzana Kostecká, Košice (6) Ekologická existencia. (7) Poznávaj a ochraňuj. Michal Kostecký, Košice (8) Pes pomocník človeka. Imrich Maraček, Košice (9) Biotechnológia – zdroj poznania v živočíšnej produkcii a veterinárskom lekárstve. Dušan Evinic, Košice (10) Dobytčie pasy. Jaroslav Legáth, Košice (11) História lekárnictva. Kolektív mladých filatelistov, Košice (12) Učiteľ národov.}

Druhú časť výstavy tvorí výber priebežne spracovaných dokumentov o prínosoch Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach v priebehu 65-ročnej existencie. Exponáty spracované formou posterových (plagátových) oznamov prezentujú významnejšie výsledky činností a historických údajov pomocou archívnych dokumentov, autorských osvedčení, udelených patentných listín, zlepšovacích návrhov, nových diagnostických a terapeutických metód i postupov, cien slovenského literárneho fondu a trojrozmerných exponátov hlavne monografií, knižných učebníc ako aj učebných textov.

Slávnostnú vernisáž ukončila jeho spektabilita prorektor UVLF v Košiciach a predseda organizačného výboru výstavy s tlmočením pozvania v mene jeho magnificencie rektora jubilujúcej univerzity pre prítomných na čašu vína. Prípitok povedal jeho magnificencia prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD., rektor UVLF v Košiciach.

Všetkým prítomným poďakovala v mene usporiadateľov a organizátorov moderátorka vernisáže za účasť na slávnostnom otvorení podujatia.

Prof. MVDr. Imrich Maraček, DrSc.,
gestor výstavy

Výstava k 70. výročiu SNP

Dňa 28. augusta 2014 sa uskutočnila vernisáž výstavy k 70. výročiu SNP pod názvom „Slovenské národné povstanie 1944 - 1945 v kontexte druhej svetovej vojny 1939 - 1945."

Vernisáži výstavy predchádzali spomienkové oslavy SNP na Trenčianskej Brezine 26. 8. 2014 pri pamätníku 69 popravených účastníkov protifašistického odboja. Na spomienkových oslavách sa zúčastnili predstavitelia Trenčianskeho samosprávneho kraja, mesta Trenčín, politických strán, príslušníci veliteľstiev OS SR, útvarov posádky Trenčín a občianskych združení, ktorí položili vence k pamätníku umučených. Slávnostné prejavy predniesli priamy účastník SNP plk. v. v. Ľudevít Kaliský, zástupca VÚC a primátor mesta Mgr. Richard Rybníček. Vernisáž výstavy sa uskutočnila 28. 8. 2014 v priestore Posádkového klubu Trenčín. Na úvod zaznela historická znelka Slobodného slovenského vysielača autora J. Cikkera z 30. 8. 1944 o 11:00 hod. a prevolanie k vojakom a obyvateľom prečítal pplk. Mirko Vesel a člen SNR J. Styk. Vo chvíľke poézie Janka Poláková - predsedníčka Miestneho odboru Matice slovenskej predniesla báseň M. Lajčiaka „Partizánska".

Kultúrny program doplnila piesňami spevácka skupina súboru Trenčan pod vedením Mgr. S. Švajdovej. Na záver kultúrnej časti vernisáže zaznela pieseň „Partizánska Tichá noc, tmavá noc krásna je, partizán na horách bojuje...". Vedúci Posádkového klubu pplk. v. v. Stanislav Martinák privítal medzi inými veliteľa Síl výcviku a podpory OS SR a veliteľa posádky Trenčín plk. gšt. Ing. Martina Stoklasu, zástupcu veliteľa Pozemných síl OS SR brig. gen. Juraja Krištofoviča a vzácneho hosťa plk. v. v. Ing. Otakara Veselého z Příbrami - ČR, nositeľa Zlatého čestného odznaku ZSF, zakladajúceho tajomníka KF 08 - 37 Trenčín - Sihoť (dnes KF 52 – 19) v roku 1963 a realizátora výstavy k 20. výročiu SNP v Trenčíne v roku 1964. Vernisáže výstavy sa zúčastnili plk. v. v. Jozef Košík - výkonný tajomník Zväzu vojakov SR, plk. v. v. Ing. Peter Forgách - predseda Klubu vojenských veteránov, plk. v. v. Ing. Miroslav Ondráš - predseda Klubu vojenskej histórie protifašistického odboja, plk. v. v. Ing. Ján Dibala - predseda Klubu numizmatikov, predseda KF 52 - 19 plk. gšt. v. v. Dominik Slezák, tajomník KF pplk. v. v. Ing. Karol Milan, hospodár KF plk. v. v. Ing. František Horečný a tajomník KF 52 - 10 Ján Fabuš. V krátkom príhovore kurátor výstavy a tvorca exponátu „SNP 1944 - 45 v kontexte druhej svetovej vojny 1939 – 45" npráp. v. v. Jozef Korený priblížil exponát v rozsahu 30 výstavných plôch týmito slovami: Slovenské národné povstanie 1944 - 45 tvorí najslávnejšiu kapitolu v novodobých dejinách slovenského národa. Svojim rozsahom patrilo k najmohutnejším protifašistickým hnutiam v Európe. Ďalšími protifašistickými hnutiami boli

prevrat a povstanie Juhoslávií v roku 1941, povstanie Židov vo Varšavskom ghette 18. 1. 1943, povstanie v Taliansku 27. 9. 1943, povstania v koncentračných táboroch Treblinka 2. 8. 1943, Sobibor 19. 10. 1943, Varšavské povstanie 2. 8. 1944, prevrat a povstanie v Rumunsku 23. 8. 1944, povstanie v koncentračných táboroch Buchenwald 11. 4. 1945, Mauthausen 5. 5. 1945 a Pražské povstanie 5. 5. 1945. Predseda Klubu vojenskej histórie plk. v. v. Ing. Miroslav Ondráš pripravil expozíciu pod názvom SNP slovom a obrazom a PhDr. Ferdinand Vrábel - člen Čs.OL z Českého Brodu predstavil Legionárov v SNP. Predseda Klubu numizmatikov plk. v. v. Ing. Ján Dibala vystavil vyznamenania, medaile, mince, bankovky, odznaky a literatúru vo v sťahu k SNP. Vedúca pošty Trenčín 1 pani Marcela Balajová zriadila v priestore Posádkového klubu poštový priečinok k spokojnosti účastníkov vernisáže. Bola k dispozícií príležitostná pečiatka, päť lístkov s prítlačou tematiky SNP a známky SR. Poďakovanie vyslovujeme pracovníčkam Posádkového klubu p. Marte Koprivňanskej, Jarmile Mičovej, Janke Turekovej za pomoc pri príprave a realizácií výstavy. Poďakovanie vyslovujeme pani Helene Krausovej za sponzorský dar vytlačenia poštových lístkov, POFIS-u Bratislava za bezplatné vyhotovenie príležitostnej pečiatky, Mgr. S. Švajdovej a jej speváckej skupine Trenčan a Janke Polákovej za chvíľku poézie. A toto všetko zaznamenal kronikár mesta Mgr. Jozef Čery. Výstava je otvorená Po - Pi od 9:00 do 17:00 do 2. októbra 2014.

npráp. v. v. Jozef Korený
- čestný predseda KF a kurátor výstavy

Jedna poznámka k vydávaniu príležitostných známok

Ján Mička

To, o čom chcem napísať, nie je nič nové. Filatelisti sa o slovenskej praxi s vydávaním príležitostných (či pamätných) známok už vyjadrovali neraz. Mňa k tomu vedie posledná skúsenosť so známkou k 70. výročiu SNP. Ako je známe, podľa emisného plánu pošty táto príležitostná známka vyšla 29. augusta 2014. V Trnave náš KF ZSF Tirnavia k 70. výročiu odchodu trnavskej vojenskej posádky na pomoc SNP spolupracoval pri príprave a používaní príležitostnej poštovej pečiatky s portrétmi veliteľov posádky K. Fraňom a A. Benkom-Rybárom. Keďže krajské oslavy SNP v Trnave boli 28. augusta pri pamätníku na Nám. SNP pred kasárňami, odkiaľ v r. 1944 odišla kolóna s vojakmi do povstania, pre účastníkov slávnosti bol vydaný aj pamätný poštový lístok. Pošta Trnava 1 na neďalekom Trojičnom námestí pracovala bezchybne a k spokojnosti – s jedinou výhradou záujemcov o poštovú pečiatku, že na lístky nemohli používať jubilejné známky k 70. výr. SNP, ale bežné výplatné známky prezidenta A. Kisku. Jubilejná známka k SNP je totiž vydaná k 29. augustu, čo je prirodzené, teda na druhý deň po našej oslave – ale chyba, pošta bude zatvorená, lebo je štátny sviatok. A ďalší deň je sobota, pokladňa pošty nie je otvorená, v pondelok 1. septembra je zasa Deň ústavy, opäť rovnaký problém so zatvorením pošty, a tak záujemca o kúpu známky ju môže získať až v utorok 2. septembra (!). Jediná príležitosť jej získania v deň vydania mohla byť len na oslavách SNP v Banskej Bystrici.

Teraz prichádzam k návrhu riešeniu tohto problému, resp. k návrhu zmeny vydavateľskej praxe. Ak má známka popri svojej

primárnej funkcii v poštovej službe byť potvrdením o úhrade poštového poplatku aj nesporný propagačný a reprezentatívny charakter, nemôže ju plniť už týždeň (alebo aj mesiac) pred týmto termínom? Ak by realizačná komisia a Slovenská pošta, a. s., zaradili vydanie akejkoľvek príležitostnej známky do emisného plánu skôr, nijako by sa tým nenarušila dôstojnosť ani význam príležitosti, ku ktorej bude vydaná, navyše by poštová známka predsa prispela v poštovom styku k včasnej propagácii a informovanosti podujatia a jej zvýraznenia medzi obyvateľmi a užívateľmi poštovej služby, a to nielen medzi filatelistami. A koniec koncov by to viac prispelo k vyvráteniu názorov pochybovačov o oprávnenosti súčasného vydávania poštových známok, že poštová známka nemá budúcnosť ale že má v spoločnosti stále svoje významné miesto, ktorého sa nemieni vzdať. Ešte je tu aj iný problém: ak sa takto vydané príležitostné poštové známky nesmú predávať, a tým aj používať z dôvodov nevhodne určeného termínu v emisnom pláne niekoľko dní pred konkrétnym dňom slávnosti, jubilea, podujatia, narodenia a či výročia úmrtia významnej osobnosti, akú logiku má potom ich používanie mesiac, dva alebo dokonca viac rokov a to až dovtedy, než ich pošty celkom vypredajú? (O tomto probléme nedávno hovoril aj predseda ZSF M. Ňaršík v rozhovore pre denník SME). Iba čiastočne by tento problém riešilo predávanie týchto známok v poštách-partner alebo v poštách umiestených napr. v obchodných centrách alebo v hypermarketoch, ktoré by mali svoje prevádzky v týchto sviatočných dňoch otvorené. Ale to by si zasa žiadalo ďalšie organizačné opatrenia „hlavných" pôšt s prideľovaním poštových známok týmto poštám, o ktorých majú filatelisti svoje poznatky, že majú v prvom rade poštové známky základných taríf poštovného.

Samozrejme, moje úvahy sa netýkajú termínov na vydávanie tých známok, ku ktorým je vydavateľ viazaný, napr. s inou zahraničnou poštovou správou (spoločné vydania, známky emisie EUROPA a pod.) Domnievam sa, že pri dobrej vôli a snahe o pochopenie podstaty mojej úvahy aj ďalších.

19. ročník Medzinárodného výstupu na Kriváň

Dňa 23. augusta 2014 sa uskutočnil 19. ročník Medzinárodného vojenského výstupu na Kriváň za účasti vojakov piatich armád (Slovenska, Českej republiky, Poľska, Maďarska a USA) pri príležitosti 70. výročia Slovenského národného povstania 1944 - 1945. Pred výstupom delegácie jednotlivých armád položili vence k pamätníku SNP na Štrbskom Plese. Organizátorom výstupu bol Zväz vojakov SR a jeho výkonný tajomník plk. v. v. Jozef Košík. Tohto podujatia sa medzi inými zúčastnili prezident Zväzu vojakov SR plk. v. v. Ing. Tomáš Švec, náčelník Strategického centra krízového manažmentu GŠ OS SR brig. gen. Jindřich Joch. Za Zväz generálov SR sa výstupu zúčastnil bývalý NGŠ OS SR genpor. v zál. Peter Vojtek. Z delegácie

USA pridelenec obrany USA na Slovensku pplk. Matthew Atkins a letecký pridelenec Andrew Taylor. Tiež účastník vojenských himalajských expedícií plk. v. v. Ing. Ján Matlák. Ordinár OS a OZ SR Mons. František Rábek a generálny duchovný Ústredia ekumenickej pastoračnej služby OS a OZ SR pplk. Marián Bodolló. Medzi 1005 účastníkmi bolo veľa príslušníkov OS SR od útvarov a zariadení OS SR, rodinní príslušníci a mládež. Pri tejto príležitosti boli vydané lístky Poľnej pošty a stanice Poľnej pošty ich na Troch Studničkách, Štrbskom Plese a Kriváni pečiatkovali kašetom v červenej farbe. Účastníci výstupu obdŕžali preukaz potvrdzujúci výstup na Kriváň 2494 m n. m.

Ký

Recenzia knihy Dán Jánosa

Maďarská kráľovská poľná pošta v II. svetovej vojne 1938-1948

V roku 2011 bola v Budapešti vydaná príručka a katalóg pod názvom Maďarská kráľovská poľná pošta v II. svetovej vojne 1938 – 1948, ako súkromné vydanie ktorej autorom je Dán János, ISBN 978 - 963 - 08 - 2625 - 9 s bohatou ilustráciou dokumentov poľnej pošty v rozsahu 512 strán, s prílohou CD obsahujúcim fotodokumentáciu niektorých v publikácii uvádzaných artefaktov. Publikáciu lektorovali známi maďarskí filatelisti Voloncs Gábor a Hodopbay Andor. Autor svoju prácu rozvrhol do 17 hlavných kapitol. Tato práca sa dotýka aj našej vojenskej histórie, lebo autor vo svojej príručke uvádza skutočnosti vo vzťahu k ex Česko - Slovensku v roku 1938 ale hlavne k Slovensku (pod názvom Felvidek pozn.J.K.). Prvá kapitola je venovaná Cieľom služby poľnej pošty a osobám vykonávajúcich túto činnosť. Druhá kapitola obsahuje Zásielky poľnej pošty, ktorú rozvádza v podkapitolách na Korešpondenčné lístky poľnej pošty, KL PP vydávané štátnou tlačiarňou, KL PP frontového typu ružové, KL PP frontového typu zelené, KL PP s predtlačeným oznámením, letecké KL PP s ústrižkom na odpoveď, KL PP s balíkovou sprievodkou, ilustrované úradne vydané KL PP, odpoveďkové KL PP pracovnej služby, súkromné vydania KL PP, rôzne KL, KL nemeckej výroby, listy PP, cenné listy PP, balíky PP, peňažné poukážky PP, telegramy PP, zasielanie novín PP. V tretej kapitole sa autor venuje cenzúre poľnej pošty a v podkapitolách rozdeleniu cenzúry PP, typom cenzúrnych pečiatok používaných na zásielkach PP a útvarovým pečiatkam. Kapitoly 4 - 5 sú venované kódovaniu čísiel poľnej pošty v rokoch 1939 - 1943 a kódovanie písmenkových symbolov úradov PP v rokoch 1943 - 1945. Kapitola č. 6 je venovaná pečiatkam PP v II. svetovej vojne a ich triedenie v rokoch 1939 - 1945. Podkapitoly nám približujú pečiatky z číslom poštového úradu 1939 - 1943, pečiatky z písmenom 1943 - 1945, gumové pečiatky PP vyrábané v meste Szombathelyi 1944 - 1945, gumové pečiatky so znakom fašistickej organizácie „Šípove kríže" 1944 - 1945 na čele ktorej stál Ferenc Szálasi (pozn. J.K.), pečiatky vlakovej pošty a úradné pečiatky PP. Kapitoly č. 7 - 9 obsahujú ostatné PP používané pečiatky a rôzne zaujímavé zásielky. Desiata kapitola je venovaná prevádzke poľných pôšt. Podkapitoly sú pomenované: Triumfálny vstup Maďarskej kráľovskej ľudovej armády 1938 - 1941. Pomenovanie tejto podkapitoly charakterizuje maďarský šovinizmus a iredentu lebo v tomto období Maďarsko ako člen fašistickej osy s Nemeckom, Talianskom a Japonskom začalo vojenskú expanziu proti svojim susedom čo hovoria pomenovania nasledujúcich podkapitol (pozn. J.K.) Horné Uhorsko 1938. V odstavci je opäť používaný názov pre časť Česko - Slovenska - Felvidek

odstúpeného Maďarsku po Viedenskej arbitráži v réžii Nemecka a Talianska 2. 11. 1938. Maďari obsadili južné Slovensko na čiare Komárno, Nové Zámky, Dunajská Streda, Levice, Lučenec, Rimavská Sobota, Rožňava a Košice čo je dokumentované pečiatkami „VISSZATÉRT" (pozn. J.K.), Zakarpatie - Podkarpatská Rus ktorú Maďari obsadili 16. 3. 1939. Používali pečiatky „VISSZATÉRT" v Užhorode a tiež v Berehove. Dňa 23. 3. 1939 zaútočili na východne Slovensko v tzv. Malej vojne (pozn. J.K.). Maďari predpokladali obsadiť Zlaté Moravce, Topoľčianky, Nitru, Sereď, Bratislavu, Prešov, Hlohovec, Michalovce, Trnavu, Banskú Štiavnicu, Vráble a Demandínce, k čomu mali pripravené pečiatky „VISSZATÉRT". V obsadenom Sedmohradsku v roku 1940 používali pečiatky „VISSZATÉRT" u 20 poštových úradov. Južná krajina je pomenovanie pre obsadenie časti Chorvátska, Srbska, Banátu, Nového Sadu a Sabatky útokom 52 divízii Nemecka, Talianska, Bulharska a Maďarska 6. 4. 1941, kde pečiatky „VISSZATÉRT" boli používané v 17 poštových úradoch. Nasleduje podkapitola Pošty poľských internačných táborov 1939 - 1944, Zimná vojna ZSSR - Fínsko 1939 - 1940. Ďalej „Pomaly chodí pošta v Zemi muska - Vojna v Zemi muska. Tu autor použil pejoratívny názov pre ZSSR – „Zem mužíkov". Autor v celej svojej práci nepoužil oficiálny názov Zväz sovietskych socialistických republík ale Rusko. V tejto podkapitole sú uvedené časti Karpatská skupina 26. 6. - 25. 11. 1941, Maďarská okupačná skupina 1941 - 1944, Sláva a pád 2. maďarskej armády 1942 - 1943. Tu je treba na margo veci povedať: Aká sláva? Bojovali s Nemcami a pritom padlo 120 tisíc vojakov 2. maďarskej armády čo bolo 84% z celkového stavu 2. armády. Nasledujú „Vojna na maďarskom území 1944 – 1945" a „Prišiel domov, zomrel, nesťažujeme sa, nech je požehnaný Boh". Kapitoly č. 11 - 13 sú venované „Korešpondencií z pracovných táborov 1939 - 1944", „Korešpondencií maďarských dobrovoľníkov v nemeckej armáde". Boli to Maďari ktorí slúžili nielen vo Wehrmachte ale aj v jednotkách Waffen SS hlavne v 25. granátnickej divízie SS „Hunyadi", 26. granátnickej divízie SS „Hungaria" a 33. jazdeckej divízie SS (pozn. J.K.). „Korešpondencia vojnových zajatcov". Táto kapitola má podkapitoly „Korešpondencia vojnových zajatcov počas trvania vojny" a „Korešpondencia východných vojnových zajatcov a zajatcov po vojne", „Maďari v sovietskych zajateckých táboroch" (pozn. J.K.). Korešpondenčné lístky vojnových zajatcov maďarskej výroby 1945 - 1948, Korešpondenčné lístky ruskej výroby používané maďarskými zajatcami v Rusku 1945 - 1952. Zajatecké tábory Rusmi okupovaných krajinách, Korešpondencia vojnových zajatcov (Maďarov) zajatých na západnom fronte. Listy do väzení a väzieb. Korešpondencia podporných organizácii a utečencov z radov civilného obyvateľstva. Kapitoly č. 14 - 16 sú pomenované: „Poľná pošta demokratickej armády 1945 - 1948" (Maďarskej ľudovej armády pozn. J.K.). Životnosť alebo doba používania neaktuálnych tlačív poľnej pošty 1945 - 1948. Pre zberateľov pečiatok poľných poštových úradov je najdôležitejšia kapitola č. 16 „Katalóg odtlačkov pečiatok poľných poštových úradov" s podkapitolami „Odtlačky denných pečiatok poľných poštových úradov s poradovým číslom a", „Odtlačky denných pečiatok poľných poštových úradov označených písmenami". Autor si zaslúži uznanie spracovaním kapitoly č. 17 kde je „Súpis čísiel sovietskych zajateckých táborov". Nedostatkom vydanej publikácie je, že je určená výhradne pre maďarskú zberateľskú a odbornú verejnosť. Mala mať jednotlivé kapitoly pomenované aj v jazyku nemeckom a anglickom. Prípadne v jazykoch tých krajín, ktoré sú v tomto historickom období spomínané. Záver publikácie obsahuje skratky, záver autora a použitá literatúra.

Jozef Korený a PhDr. Štefan Kollár, PhD

JÁN REPČEK 70-ROČNÝ

Dňa 8. septembra 2014 dožil sa významného životného jubilea 70 rokov Ján Repček, predseda KF 53 – 06 v Liptovskom Mikuláši. Členom ZSF sa stal v roku 1972. V našom klube vykonával viac rokov predsedu revíznej komisie. Od roku 1992 sa stal predsedom KF po odchode RNDr. Mariána Šťasného. V rokoch 1976 – 1980 pracoval v pléne KV ZČSF v Martine.

Úspešne viedol 4 roky KMF v Základnej škole Liptovský Ján.

Pod jeho vedením sa podarilo stabilizovať členskú základňu. Od roku 2000 klub sa zviditeľnil aj na verejnosti, organizovaním 7 inaugurácií poštových známok a troch klubových výstav. Vydarené boli oslavy 50. výročia obnovy KF a 70. výročie od založenia klubu filatelistov. Na jeho podnet bola vydaná príležitostná pečiatka 130 rokov pošty v Liptovskom Jáne, a pri tejto akcii pripravil výstavku z histórie tunajšej pošty.

Pán Repček je nielen dobrý organizátor ale aj zberateľ a vystavovateľ. Známy je jeho námetový exponát „Smer vesmír".

Väčšiu pozornosť venuje špecializácii známok SR s perspektívou vytvorenia exponátu. Za jeho dlhoročnú aktívnu činnosť mu bol v roku 2013 udelený Zlatý čestný odznak ZSF.

Janko, do ďalších rokov želáme Ti veľa zdravia, sviežosti, dobrých nápadov, radosti a potešenia z ušlachtilej záľuby.

Výbor KF 53-06 Lipt. Mikuláš

K životnému jubileu JUDr. Táne Rapčanovej

Sú filatelisti, ktorí pri vstupe do Zväzu slovenských filatelistov prinesú so sebou okrem nazbieraných známok aj nie málo pozitívnych javov. Je to ich práca pre kolektív klubu pri organizovaní podujatí, pre celý Zväz, a je to systematická činnosť na budovaní zbierky či tvorby exponátu. O to milšie, ak takýmto ostrovčekom zanietenosti je žena - filatelistka.

Dňa 1. augusta 2014 si významné životné jubileum pripomenula členka KF v Bytči pani JUDr. Táňa Rapčanová. Členovia klubu aj prostredníctvom Spravodajcu ZSF chcú zaželať JUDr. Táne Rapčanovej všetko dobré, veľa zdravia a zanôtiť prajné - živijó !

JUDr. Táňa Rapčanová, ktorá sa stala členkou ZSF v deväťdesiatych rokoch 20. storočia už dávno predtým sa venovala filatelii. Svoj súťažný tematický exponát Orava sa snažila zdokonaľovať v zmysle odporúčaní poroty, napriek tomu ocenenie z pozlátenej medaily kleslo na postriebrenú medailu, čím exponát bol vyradený z vystavovania na výstavách I. triedy. Stáva sa. JUDr. Rapčanová sa v značnej miere venovala organizátorskej práci klubu. Organizovala ako predsedníčka organizačného výboru XVIII. Dni filatelie Slovenska v Žiline v roku 2001 (doteraz z 30. ročníkov ako jediná žena), kde zaviedla vydávanie zborníka s odbornými článkami. O rok neskôr bola predsedníčkou organizačného výboru Prvej filatelistickej výstavy jednorámových exponátov BYTČA 2002, ako vôbec prvej výstavy tohto druhu na Slo-

vensku. Výstavy súťažnej (taktiež doteraz ako jediná žena). Ako predsedníčka klubu riadila viaceré podujatia a publicistiku. Bola členkou organizačných výborov Dní filatelie Slovenska v Bytči, Martine a v Slovenskom Pravne. Iniciovala spoluprácu viac susedných klubov filatelistov najmä pri organizovaní nesúťažných výstav a inaugurácii známok. Spracovala poštovú históriu pôšt v Santovke a v Novej Bani. Daný stav trval do roku 2008, keď KF Martinia v zmysle ustanovenia stanov ZSF zanikol v dôsledku zníženia počtu na päť členov. JUDr. Rapčanová zo Zväzu nevystúpila, stala sa členkou KF v Bytči. Vzhľadom na náročnú prácu a zodpovednú profesiu, zanietenosť vo filatelii obmedzila, avšak klubu je naďalej nápomocná aj formou jeho podporovania pri organizovaní kultúrno-spoločenských podujatí. Je jednou z prvých členov Slovenskej filatelistickej akadémie.

Sú filatelisti pri ktorých sa nedá spochybniť úprimnosť k záujmovému vzťahu, lebo ich práca im vystavila potvrdenku rečou ich skutkov. Takou je aj členka Klubu filatelistov v Bytči JUDr. Táňa Rapčanová. Ďakujeme a k jubileu zasielame úprimný pozdrav!

Klub filatelistov v Bytči

Odtlačok výplatného stroja Mestského úradu v Trnave

K svätorečeniu Jána Pavla II. dal zhotoviť Mestský úrad (MÚ) v Trnave príťažlivý odtlačok výplatného stroja (OVS), ktorý používal aj primátor mesta pre svoju korešpondenciu (obr. 1 a 2). MÚ ho bude používať do konca tohto roka.

(jmi)

INZERCIA ZSF

Redakcia časopisu chce napomôcť prehĺbeniu informovanosti členov navzájom, budovaniu vzťahov s filatelistickými obchodníkmi. Preto v tejto rubrike uverejňujeme inzerciu členov ZSF bezplatne, v jednom čísle jeden inzerát na člena. Obchodné subjekty majú prvý inzerát bezplatne, pri ďalších podľa dohody. Inzercia môže byť v textovej i v grafickej forme zaslaná elektronicky alebo na elektronickom nosiči na sekretariát ZSF. Redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia inzerátu alebo reklamy v časopise.

- Kúpim celistvostí s frankatúrou Londýnskeho vydania, s aj viac násobnou frankatúrou známok nie v zmiešanej frankatúre!!! Každú osobnosť na obálkach zvlášť. Mimo O. Jaroša. J. Korený - Soblahovská 39/81, 911 01 Trenčín.
- Kúpim, predám, vymením, zašlem i príjmem výbery listín s kolkami z územia Slovenska od Rakúsko-Uhorska po súčasnosť.
  Dušan Evinic, Poľská 4, 040 01 Košice
  dusan.evinic@mail.t-com.sk

Pohľadnice s prítlačou 2014

233 CDV 192/14

232 CDV 192/14

230 CDV 194/14

Cartes maximum 2014

098 CM 569/14

Titulná strana obálky
Sobášny palác Bytča
Výrez horných 4 zn. s medzihárčím bez okrajov z UTL (8) (ljf)

A N K e T A

O NAJKRAJŠIU POŠTOVÚ ZNÁMKU ZA ROK 2013

Ďakujeme všetkým, ktorý sa do ankety zapojili.

Filatelia japhila Slovenská POŠTA POFIS ZSF www.POSTOVEZNAMKY.sk